

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—, — Poštno-čekovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt stran
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/10 str. Din 125.—, Mali ogle-
si vsaka beseda Din 1.20.

Novi cestni zakon.

Dan pred praznikom Kristusovega Vnebohoda — 8. maja — je kralj podpisal zakon o cestah. S tem zakonom, ki ga je izdelalo ministrstvo zgradb in pretresel vrhovni zakonodajni svet, je ustrojstvo cest v celi državi postavljeno na skupno in enotno podlago. V naslednjem bomo priobčili najvažnejše določbe tega zakona, ki so ga »Službene Novine« v Beogradu objavile dne 9. maja.

Državne ceste.

Državne ceste so tiste, ki služijo v glavnem prometu med posameznimi kraji države ali pa jih vežejo z glavnimi prometnimi cestami sosednih držav. Mostovi in druge naprave na državnih cestah so sestavni del teh cest. Državne ceste s pripadajočimi zemljišči so javno dobro. Ne smejo se uporabljati nasprotno svojemu namenu. Morajo biti z napravami in pripadajočimi zemljišči vpisane kot državna last v zemljiško knjigo.

Člen 5 navaja vse ceste, ki veljajo doslej kot državne ceste. V Sloveniji se navajajo te ceste:

1. Samobor — Kostanjevica — Novomesto — Trebnje — Višnjagora — Ljubljana — Medvode — Kranj — Jesenice — Kranjska gora — avstrijska meja.
2. Maribor — Ptuj — Ormož — zveza z državno cesto Varaždin—Čakovac.
3. Virgin most — Karlovac — meja Hrvaške in Slovenije — Metlika — Novomesto.
4. Čakovac — Dolnja Lendava — madžarska meja.
5. Vrbovsko — Delnice — Lokve — Jelenje — Čavle — Sušak.
6. Ljubljana — Vrhnika — Logatec — Planina — italijanska meja.
7. Ljubljana — Trojane — Vransko — Celje — Konjice — Slov. Bistrica — Maribor — Št. Ilj — državna avstrijska meja.

Vse ostale ceste, ki niso tu našteje, so samoupravne, tudi če so dosedaj bile državne.

Nove ceste se proglašajo za državne samo z zakonom.

Kar se tiče določb za gradnjo in vzdrževanje cest, hočemo iz zakona navesti samo glavne določbe. Cestna širina znaša od 6 do 10 m, širina kolovoza pa 5 do 6 m. Najmanjši polmer na oviniku sme znašati 50, izjemoma 20 m. V svrhu gradnje ali popravila državnih cest smejo pristojne gradbene oblasti

potrebna dela vršiti tudi na tujem zemljišču. Storjeno škodo vrne gradbena oblast na podlagi zakonito ugotovljene ocene. Vsako nepremično dobro (zemljišče) kakor tudi vse stvarne pravice se morejo začasno ali stalno zasesti za neposredno kakor tudi za posredno potrebo državnih cest. Za gradnjo ali popravilo državnih cest potrebno kamenje, pesek ali gramoz se sme dobavljati iz oblastnih, srezkih, občinskih, cerkvenih in verskih zemljišč, v kolikor ga lastniki teh zemljišč ne rabijo v lastne namene. Ako so lastniki od teh zemljišč imeli kake dohodke, dobijo od škodnino.

Nadzorstvo nad cestami vrši gradbeni minister preko svojih organov, neposredna skrb za vzdrževanje teh cest pripada gradbenim direkcijam in sekcijam. Za vsakodnevno popravilo na cestah se postavljajo cestarji in nadzorniki cest. Državne ceste in naprave na njih gradi gradbeno ministrstvo iz državnih sredstev in dohodkov, ki jih ima država na podlagi posebnih določb tega ali drugega zakona. Če gre državna cesta skozi mesto ter je tlakovana ali zgrajena po posebnih željah te občine, mora občina doplačati gradbene in vzdrževalne stroške.

Kdor povzroča znatno večje stroške za vzdrževanje državnih cest, kakor ostali, je dolžan plačati letno izreden prispevek za prekomerno uporabljanje ceste. Ta prispevek se določa po sporazumu med gradbeno direkcijo in onim, ki cesto uporablja. Prispevek mora biti tako velik, da se iz njega po možnosti pokrijejo vsi večji stroški. Ta sporazum postane veljaven, ko ga odobri gradbena direkcija. Če do sporazuma ne pride, določi višino prispevka gradbena direkcija. Ta prispevek se plača v denarju ali materialu pristojni gradbeni sekciji in se ima uporabiti za vzdrževanje samo onih potov in delov ceste, za katere je plačan.

V slučaju pretrganja prometa vsled elementarnih nezgod (povodnji, nevihte) odredi okrajni glavar na zahtevo gradbene sekcije uporabo narodne sile za popravilo državnih cest, kolikor je to potrebno za vpostavitve najbolj nujnega prometa. Potrebne sile so dolžni proti nagradi dati na razpolago predsedniki občin, v katerih delu je bil promet pretrgan, a po potrebi tudi predsednik sosedne občine. V takih sluča-

jih se more vzeti tudi ves potreben material iz okolnih zasebnih zemljišč proti temu, da se ima naknadno izplačati po tržnih cenah.

Postavljanje mitnic na mostovih in uvajanje mitnine na državnih cestah je prepovedano. Obstoječe mitnice ter mitnine ostanejo do poteka koncesije.

Samoupravne ceste.

Samoupravne ceste v smislu tega zakona so vse javne ceste, ki so za promet vsakomur dostopne in ki so na zakonit način uvrščene med samoupravne ceste. Te ceste se delijo v oblastne ceste prve vrste in oblastne ceste druge vrste (okrajne ceste) ter v občinske ceste prve in druge vrste in v dovozne ceste k železniškim postajam. Odtujitev tuje lastnine za potrebe samoupravnih cest se vrši kakor pri odtujitvi v korist državnih cest.

Oblastne ceste se grade in vzdržujejo iz oblastnih sredstev in s prispevki okrajnih cestnih odborov. Če ni drugih virov, krije 50% gradbenih stroškov oblastna samouprava, ostanek pa se deli na okraje, ki imajo od teh cest neposredne koristi. Vzdrževalne stroške za oblastne ceste nosijo oblast in okraji v razmerju 2:1. Oblastna doklada za vzdrževanje oblastnih cest ne sme biti manjša od 30% vseh oblastnih doklad.

Zakon prepoveduje vsako mitnino na samoupravnih cestah.

Pri gradbi in vzdrževanju samoupravnih cest se uporabi ljudska moč (kuluk), kadar samoupravna telesa teh del ne premorejo z lastnimi sredstvi. Zakon predpisuje osebno delo obvezancev, oziroma njihovih namestnikov ali pa denarno protivrednost povprečne delavske plače. K temu delu se smejo pritegniti vsi za takšno delo sposobni moški prebivalci dotičnega samoupravnega telesa od polnih 18 do polnih 55 let. Davčni obvezanci, ki so prosti te obveze in ki plačajo nad 100 Din letnega neposrednega davka, plačajo odkupnino ne glede na spol, dobo ali obrat.

Državni, oblastni in občinski uradniki civilnega reda, kakor tudi uradniki vojaškega reda (in oficirji), nadalje duhovniki vseh veroizpovedi in upokojeni plačajo v to ime tridnevne prejemke (osnovne in položajne plače), oziroma pokojnine ne glede na spol, starost, položaj in državljanstvo. Od obveznosti, oziroma odkupnine so oproščeni dijaki do 24. leta, ako plačajo do 100 Din neposrednega davka.

Pri določitvi delovne obveze, oziroma odkupnine veljajo naslednje stopnje: do 200 Din neposrednega davka 1 delovni dan, do 500 Din 2 dni, do 900 Din 3 dni, do 1400 Din 4 dni, do 2000 Din 5 dni, do 2700 Din 6 dni, do 3500 Din 7 dni, do 4400 Din 8 dni, do 5400 Din 9 dni, do 6600 Din 10 dni, do 8000 Din 11 dni, do 10.000 Din 12 dni.

Delovna obveza, oziroma plačilo odkupnine traja oziroma velja vsako leto samo za tri enote pri oblastnih in tri enote pri občinskih cestah. Davčni obvezniki, ki razpolagajo s tovornimi vozovi s priprago ali s tovornimi avtomobili, so dolžni na poziv oblasti sodelovati pri delu z vozovi oziroma avtomobili. Delo voza se računa za tri delavske mezde, delo avtomobila za šest.

Vsak zavezanec opravlja svojo dolžnost v svoji občini in pri popravilu oblastnih cest le v svojem okraju. Porazdelitev delovne dolžnosti na posamezne zavezance in višina povprečne dnevne navadnega delavca za nadomestilo osebnega dela se morata odrediti po krajevnih prilikah v pričetku vsakega leta in na običajen način razglasiti. Uporaba ljudskega dela se ima izvršiti po možnosti v času, ko je prebivalstvo najmanj zaposleno s poljskimi deli. — Pristojni organi oblastnih samouprav bodo izdelali v roku 6 mesecev potem,

ko stopi ta zakon v veljavo, pravilnik o uporabi ljudskega dela. Cestna dolžnost, spremenjena v denar, se mora plačati najkasneje do 1. oktobra, ker bi se drugače izterjala dražbenim potom. Osebe, ki niso svoje obveze odkupile in tudi niso prišle na delo, bodo s silo pripeljane na delo in poleg tega še kaznovane z zaporom do 7 dni. Eksekutivno plačilo izvršuje in kazni izreka na predlog pristojne samoupravne oblasti okrajni glavar.

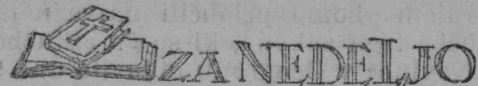
Kar se tiče okrajnih cestnih odborov, ki bodo pomožni organi oblastne samo uprave za graditev in vzdrževanje njenih cest, bodo ti povsod vpostavljeni. Sestava teh odborov se bo izvršila po zaslišanju zainteresiranih občin. V vsakem političnem okraju bode en ali več okrajnih cestnih odborov. Ti odbori bodo imeli od 7 do 20 odbornikov in se volijo za tri leta. Po poteku tega roka vodi stari odbor še nadalje posle odbora, dokler ni sestavljen novi odbor. Za člana cestnega okrajnega odbora more biti izvoljen vsak, kdor sme biti izvoljen za občinskega odbornika. Člane okrajnih cestnih odborov volijo občinski odbori. V ta namen more pristojni organ oblastne samouprave združiti več manjših občin. Okrajni cestni odbor izvoli na svoji prvi seji iz svoje srede načelnika cestnega odbora.

ukinila vse ostre odredbe napram delavskim krogom in odpoklicala čete iz raznih berlinskih predmestij, kjer so se vršili poboji. Pogreb pri majniških izgredih ustreljenih žrtev se je izvršil povsem mirno.

Razpust angleškega parlamenta in nove volitve. Dne 10. majnika je bila angleška zbornica s prestolnim govorom zaključena in razpuščena. Volitve bodo dne 30. maja in novi parlament se bo sestal dne 25. junija.

Rusija dobi latinico. Ruska akademija znanosti je sklenila, da se uvede v sovjetski Rusiji latinica. Od 1. januarja 1930 bodo vse nove ruske knjige tiskane v latinici.

Spravne nakane mehiške vlade. Mehikanski predsednik je izjavil, da je pripravljen na razgovore z zastopniki mehikanskih katoličanov glede ureditve vprašanja cerkvenih imetij. Pogoj za pričetek teh pogajanj je priznanje obstoječega stanja od strani katoliške Cerkve v Mehiki.

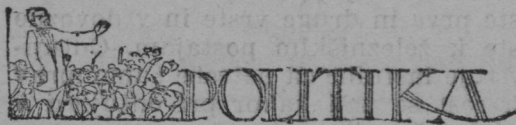
Sv. Janez de la Salle.

Spominski dan 15. majnik.

Zibelka je tekla znamenitemu možu v staroslavnem mestu Reims, kamor je pred 500 leti peljala Devica orleanška francoskega kralja k kronanju. Od očeta je podedoval mali Janez veliko vestnost v izpolnjevanju dolžnosti, od matere pa resnično, notranjo pobožnost. Kot mal deček je staval Janez oltarčke in posnemal pri njih z veliko resnostjo obrede pri sv. maši. Veliko veselje je tudi imel z življenjem svetnikov. Nekoč je kar nenadoma vstal od mize, ki je bila bogato obložena in pri kateri je sedelo veliko gostov ter je zaprosil mater, naj ga razveseli s pripovedovanjem iz življenja svetnikov. Že kot nežen deček je bil velik častilec in iskren ljubitelj Jezusa v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa in Matere božje.

Na dan, ko je mali Janez pristopil k prvemu sv. obhajilu, je dozorel v njem sklep, da hoče postati duhovnik. Radi tega svojega načrta je moral bojevati pa težek boj. Volja očetova je bila, da postane njegov sin pravnik, kakor je bil on sam, ne pa duhovnik, od katerega si plemenita rodbina ne more obetati veliko posvetnega sijaja. Vendar je nazadnje zmagal in začel šolanje, ki je potrebno za duhovniški poklic. Pa, ko je že bil skoro gotov s šolami, ga zadene bridek udarec. V kratkem času izgubi očeta in mater. Zdelo se je, da je njegov poklic v nevarnosti. Skrbeti je namreč moral za svojih šest mlajših bratov in sester in je to od božje previdnosti mu naloženo nalogo začel izvrševati. Pri tem pa je pridno nadaljeval svoje nauke in velikonočni zvonovi leta 1678 so zvonili k njegovi novi sveti maši.

Že pred mašniškim posvečenjem je Janez postal kanonik pri stolni cerkvi

V NAŠI DRŽAVI.

Krog novega ljudskošolskega zakona. V zadnji številki smo razložili obširno načrt novega šolskega zakona. Po tem načrtu bi naj bil verski poduk obvezen predmet, vendar bi morale vzdrževati poučevanje verouka verske občine same. Katoliški in pravoslavni kofje ta načrt odklanjajo. Na posebem posvetovanju v Zagrebu so skletili škofje, da bosta posredovala glede spremembe osnovnošolskega zakonskega načrta na dvoru v Beogradu katoliški beograjski nadškof Rodič in pravoslavni vladika dr. Letica.

Pogajanja med našo državo in Rumunijo se bodo nadaljevala. Pogajanja med zastopniki naše države in Rumunije so bila z uspehom dovedena do polovice. Prekinili so jih pravoslavni prazniki in se bodo nadaljevala v drugi polovici maja.

Predpriprave za sestanek Male antante. V ministrstvu za zunanje zadeve se vrše obsežne priprave za predstoječo konferenco Male antante v Beogradu. Vlada je prejela poročilo, da prispe čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš v Beograd dne 20. maja dopoldne. Iste dne prispe v Beograd tudi rumunski minister zunanjih del Mironescu. Prva konferenca zunanjih ministrov držav Male antante bo dne 20. maja dopoldne. Konference se bodo nadaljevale dne 21. in dne 22. maja dopoldne. Dne 22. maja popoldne odpotujejo ministri v kopališče Koviljačo, kjer bodo prenočili. Dne 23. maja se nato vrši izlet v Sarajevo, odkoder potujejo dne

24. majnika v Dubrovnik. S temi izleti na Jadransko morje bo končana letošnja konferenca Male antante.

Naše finančno ministristvo je prejelo drugi in tretji obrok monopolskega posojila v znesku 730 milijonov dinarjev. Iz tega prejemka se bodo poravnali sedaj predvsem leteči dolgovi.

Nemčija bo plačala Jugoslaviji v teku 37 let za 360 milijonov dinarjev na reparacijah.

Fred začetkom pogajanj med našo državo in Vatikanom. Dolgo časa se že piše o sklepu pogodbe (konkordata) med Jugoslavijo in sv. stolico. Zadeva je dobila sedaj resno lice in se bodo pričela pogajanja za sklep konkordata med obema državama še ta teden. Pogajanja se bodo vršila ob enem v Rimu ter v Beogradu. Jugoslovanski poslanik pri Vatikanu in papežev nuncij Pelgrinetti v Beogradu sta že prejela potrebna navodila. Pogajanja bodo dolgo trajna, ker bo vsebina pogodbe zelo obsežna.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Novi avstrijski kancler dr. Streeruwitz je podal v imenu vlade nastopno vladno izjavo in gospodarski program bodočega vladnega dela. Občo pozornost je vzbudil kanclerjev povdarek, da je potrebno sodelovanje s socialdemokratsko opozicijo.

Bivši kancler dr. Seipl je nastopil enomesečni dopust in je odpotoval dne 11. maja v Trst, odkoder se bo odpeljal po Sredozemskem morju v Atene in v Carigrad. Na Dunaj se bo vrnil po suhem preko Balkana.

V Rumuniji so začeli slaviti v petek dne 10. maja desetletnico obstoja Velike Rumunije.

V Berlinu mir. Od sobote dne 4. majnika je v Berlinu zopet mir. Policija je

svojega rojstnega mesta in zdelo se je da bo to službo opravljal še tudi zana-prej. A ni bilo dolgo, ko je njegovo de-lovanje dobilo čisto drugo smer. Bil je ob enem tudi duhovni voditelj nekega udruženja učiteljc in tam je postal po-zoren na vzgojo otrok. Vedno bolj in bolj je imel priliko spoznavati silno slabo versko stanje otrok, pred vsem obrtniških in delavskih. Pobožni duh-ovnik ve za besede Kristusove: »Pustite male k meni!«, vidi pa tudi, da ni ni-kogar, ki bi te zapuščene otroke vodil k njihovemu božjemu ljubitelju, In tu dozori v mladem duhovniku sklep, da hoče on postati za te zapuščene otroke voditelj h Kristusu. In tako vidi svet, kako Janez de la Salle, ki ima bogato in častno kanoniško mesto, kateremu se že ponuja škofovska palica in kapa, postane učitelj in vzgojitelj malih za-puščenih otrok. Kmalu ima požrtvoval ni duhovnik okoli sebe še več enako mislečih tovarišev, ki imajo s svojim vodnikom eno veliko misel in en velik cilj, »da bi živel Kristus v srcih vseh mladih ljudi.« Leta 1691 kleči Janez de la Salle s svojimi tovariši pred podobo Brezmadežne in obljubi, da hočejo osta-ti vzgoji mladine zvesti do svoje smrti, če bi tudi bilo treba radi tega beračiti vsakdanji kruh. Tako je bil ustanovljen red šolskih bratov.

Kakor je bil namen, ki ga je imel Ja-nez de la Salle s svojo družbo, lep ter plemenit, pa so se vendar pojavila pro-ti njegovemu delu velika nasprotstva, in sicer včasih celo od take strani, od-koder bi bilo to najmanj pričakovati. Janez in njegovi tovariši so vse to no-sili z velikim mirom in potrpežljivost-jo. Razen tega so skušali priklicati bo-žji blagoslov na svoje delo s posveča-njem samega sebe in s prostovoljno in strogo pokoro. Njihov voditelj jim je velikokrat pravil: »Trudite se, da bo-dete tako sveti, da boste lahko napra-vili svete tudi one, ki so izročeni vaši skrbi! Samo svetniki znajo vzgajati — svetnike!« To je izvrševal v obilni me-ri sv. Janez sam. S kako ljubeznijo so ga poslušali otroci! Mladenci, ki so i-meli izvojevati težke boje, so se čutili v njegovi bližini varne. Bil je po svoji sveti duši svojim gojencem pravi bla-goslov. Skoro 30 let je sv. Janez deloval v veliki blagor doraščujoče mladine. Na veliki petek leta 1719 je šel po pla-čilo za veliko delo, ki ga je vršil nad dušami toliko mladih ljudi. Leta 1888 je bil prištet blaženim, leta 1900 pa je bil proglašen svetnikom.

Koliko ima ta svetnik povedati tudi nam! Veliko besedo govori staršem in vsem, ki so poklicani, da vzgajajo do-raščajoči rod. »Da bi živel Kristus v sr-cih mladih ljudi«, je bilo geslo tega ve-likega vzgojitelja. Pa naj bi bilo veliko vzgojno geslo tudi po naših hišah. Naj-prej dati pri vzgoji otrokom Kristusa z njegovim blagoslovom. A potem ve-lja pred vsem Janezov opomin: »Bodi-te tako sveti, da boste lahko druge vzgajali za svetnike.«

Naj bi mislili na to sploh vsi, ki pri-đejo z otroki v kako dotiko. Kristusa dati njihovim srcem! Moj Bog, kaj mo-rajo otroci tolikokrat slišati, kak usod-en strup pada v njihova srca! Da bi

nam vedno zvenela v ušesih in duši Kristusova beseda o mlinskem kamnu, ki naj bi se obesil na vrat onemu, ki pohujša katerega malih.

Kristus naj bi bil v srcih vseh mla-dih ljudi. Ko se pobirajo zneski za vzdrževanje zavodov in naprav, v ka-terih naj bi se vzgajali otroci v pravem duhu, ne zapri svojega srca! Žrtvuj ko likor pač moreš in pomagaj vsaj tako dati lačnim mladim dušo Kristusa, ki jih more osrečiti.

— — —

Prizadevanje za versko vzgojo otrok
Na Belgijskem je imelo 10.000 katoliš-kih učiteljev in učiteljic veliko zboro-vanje, na katerem so se posvetili presv. Srcu Jezusovemu. Zborovanja se je u-deležil tudi belgijski kardinal Van Ro-cy, ki je pohvalil versko prepričanje tolikih učiteljev in je povdaril, da je vzgoja brez vere velika zmota in da ka-tolici ne zahtevajo nič drugega ka-kor da se njihovi otroci na celi črti vzgajajo v katoliškem duhu. — Ista načela so povdarjali na svojem zboro-vanju tudi angleški katoliški učitelji, ki so izjavili, da bodo strogo varovali verski značaj svojih šol in se potego-vali za to, da smejo starši pošiljati o-troke v šolo, v katero jih sami hočejo.

Apostolsko delo med novodobnimi pogani. Po velikih evropskih mestih je dandanes že zopet mnogo ljudi, ki so pravi pogani, ki niso krščeni in nič ne vejo o Kristusu. Na Holandskem, kjer v novejšem času katoliška vera tako veselo procveta, so leta 1919 ustanovili posebno versko družbo, ki ima namen širiti med temi modernimi pogani Kri-stusovo vero. Materina hiša te družbe je v Haarlemu. Katehistinje, ki hočejo apostolsko delovati, se vzgajajo v tej hiši dve leti, nato pa grejo v 4 največja holandska mesta in delujejo tam med onimi, ki niso krščeni. Obiskujejo take družine, poučujejo dekleta v gospodin-

stvu in šivanju, prirejajo predavanja s skioptičnimi slikami. Sedaj obiskuje hiše te družbe 506 otrok, od katerih se jih pripravlja na sv. krst 108. Od leta 1919 je bilo krščenih otrok in odraslih 183. Na letošnjo veliko soboto je bila v Amsterdamu krščena mati s 5 otroki, meseca avgusta bo zopet pripuščenih k sv. krstu 17 otrok in nekaj odraslih.

Preganjanje vere na Ruskem. Letos so ruski brezbožci vprizorili veliko go-njo proti praznovanju Velike noči. Da bi delavce zadržali od obiskovanja slu-žbe božje v velikonočni noči, so ta ve-čer priredili predstave po vseh moskov-skih gledališčih. Začele so se predstave zvečer ob desetih in trajale do dveh v jutro. Ravno tako so bile predstave tu-di na Veliko noč dopoldne. Pred pred-stavo so imeli komunistični voditelji protiverske govore in še tudi po pred-stavah so se vršili protiverski večeri. Vrgli so se tudi na cerkve, katere po-dirajo, zapirajo ali pa jih pretvarjajo v kine, zabavišča itd. Ljudi, ki se jim za-zdijo posebno nevarni, pa pošiljajo v pregnanstvo na Soloveske otoke, kjer preživljajo pravo mučeništvo. Stanova-nja imajo silno slaba, temna in zadu-hla, včasih jih je kar po 70 v enem pro-storu. Hrana je skrajno pomanjkljiva. Z delom uboge pregnancy kar preob-kladajo. Če kateri dela ne zmore po dnevu, mora brez hrane delati ponoči. Zato ni čudno, da ti pomilovanja vred-ni ljudje zbolijo eden za drugim in jih vsak dan nekaj umrje. Leta 1928 je na teh groznih otokih umrlo 3214 ljudi. Poleg tega neprestanega mučeništva pa še imajo posebne kazni. Prva je za-por v ječi, druga ponočno delo, pred-vsem podiranje dreves. Tretja, najhuj-ša, pa je, da zaprejo kaznjenca v pro-stor, ki je brez strehe in tam mora stati v groznem mrazu, v sami srajci; vsake pol ure pa vlije čekist na ubogo žrtev še škaf ledeno mrzle vode. Tak je ko-munističen raj na Ruskem!

NOVICE

70letnico rojstva je nedavno obhajal med svojimi farani vlč. gospod Jernej Frangež, župnik in duhovni svetovalec pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Cela žup-nija je tekmovala, da pokaže, kako priljubljen je delavni in ljudomili dušni pastir med svojimi ovčicami. V mescu juniju bo že 32 let, kar župnikuje blagi gospod župnik Frangež v tej lepi žup-niji. Jubilant je znal spretno tekom svojega več kot 30letnega delovanja v tej dolini pritegniti na sebe vse dobro-misleče farane in je dosegel, da vlada lepa zastopnost med občani. Skoro v vsaki hiši imajo naročenega »Slovenskega Gospodarja« in druge poštene li-ste. Gospodu jubilantu želi »Slovenski Gospodar« obilo zdravja in sreče!

Smrtna nesreča. Na Vnebohod je smrtno ponesrečil na cesti od Mute pro-ti Marenbergu gospod Dankvert Scho-ber iz Marenberga. Vozil je na motor-nem kolesu, na cestnem ovinku mu je spodrsnilo, je padel, si prebil lobanjo in obležal v nezavesti. Prepeljali so ga

v mariborsko bolnico, kjer je podlegel poškodbam.

Požar v Lešnici pri Ormožu. Naša vas leži v mirni dolinici, ki se razpro-stira med prijaznimi hribčki in vinski-mi goricami od Ormoža proti Sv. To-mažu. Pridni in skrbni kmetje živijo in delajo v nji. Toda zdi se, da neki zli duh stalno vznemirja in muči te sicer dobre ljudi. Kajti v teku par let je na Lešnici že do desetkrat gorelo in sko-da gre v težke tisočake. Na Vnebohod zjutraj od pol treh je začelo goreti pri posestniku Francu Štuhec. Šestletni sinko Vanček, ki se je bil ob požaru pri sosedu Podgorelcu močno prestrašil in od tedaj večkrat ponoči preplašen v spanju začel klicati, da gori, je prvi o-pazil nevarnost in zbudil družino s kri-ko: ogenj, ogenj! Ko je zbegana dru-žina zbežala na prosto, je bila že vsa streha nad stanovanjem v ognju in v eni uri je pogorela 60 m dolga slamna-ta streha nad hišo in enim gospodars-kim poslopjem. Zgorelo je tudi precej krme in nekaj oprave. K sreči so mogli še pravočasno rešiti živino in hišno o-pravo. Pri tem požaru je bil nesrečen tudi sosed Matija Ceglec, ki je imel pri Štuhecu spravljen nova okna. vrata

in deske za novo hišo, ki jo je namerala staviti. Škode, ki je precej velika, za varovalnina ne bo pokrila. Pohvalno se mora omeniti, da sta takoj, čim je bilo mogoče, prihiteli na pomoč ormoška in hardeška požarna bramba. Nereča, strah, razburjanje in nemir je pokvaril veselje tako lepega božjega dne. Ljudstvo je zelo razburjeno, posebno ker ni nikakega dvoma, da mora biti tu vmes zlobna roka, ki ob raznih dnevnih in nočnih urah, najraje okrog praznikov, podtika požar. Vsi pričakujejo, da se bo poklicanim vendar enkrat posrečilo priti zločincu na sled. Štuhec se priporoča usmiljenim srcem. Naše ljudstvo ima zlobno zanetenje požara za velik zločin, kar v resnici tudi je. Ni dolgo tega, ko je piscu teh vrstic pravil neki mož: Ko požigalec beži od ognja in se ozira nazaj na svoj zločin, tedaj se mu v plamenu pokaže »božja mantra«, Kristus na križu, in topot zločinec zadnjikrat vidi Boga. Tako sodi ljudska duša!

Dva velikanska požara na Kranjskem. Zadnje dni sta obiskala dve lepi kranjski vasi velika požara. Vas Glinek pri Mirni je v pondeljek obhajala ženitnino. Streljali so zelo neprevidno. Radi nekega strela so popokale šipe. Drugi strel je zažgal šupo. Ogenj se je bliskoma razširil. Ker je bil hud vihar, se je požar takoj razširil na vso vas. Pogorela so poslopja petim kmetom. Skupno je zgorelo 19 gospodarskih in 6 stanovanjskih poslopij. Žrtev požara je postalo mnogo živine, zlasti prašičev. Veliko so jih morali na mestu zaklati, ker so bili zelo opečeni. Človeških žrtev ni bilo. Ljudje so ogenj opazili, ko se je požar že zelo razširil. Domači gasilci so se takoj podali na delo ter z veliko požrtvovalnostjo gasili. Po gorelcem se ni posrečilo skoro ničesar rešiti. Na pomoč so prispela štiri požarne brambe. — Dne 9. aprila na Vnebohod je začela goreti vas Kočevska Reka, ki je oddaljena od Kočevja 16 km. Ogenj so zanetili otroci ki so se igrali z užigalicami pod kozolcem. Siloviti požar ki je izbruhnil predpoldne, je divjal celi praznik in uničil 20 hiš in veliko gospodarskih poslopij. Požarne brambe so rešile le: župnišče, cerkev, šolo in 2 hiši. Vsega pomilovanja vredni Rečani so rešili večino živine, nekaj živeža ter pohištva, vse drugo je zgorelo. Uničene so vse zaloge živinske kreme in gospodarsko orodje. Več ljudi je ranjenih. Škoda gre v milijone, a je seveda krita po stari slabi navadi z malenkostno zavarovalnino.

Velikanski požari. Uredite zavarovalnja! Veliki župan v Ljubljani je po celi vrsti velikih požarov izdal oklic prebivalstvu, v katerem opozarja prebivalstvo, naj je pri ognju skrajno pazljivo, naj pazi na neprevidneže in na otroke. Pazijo pa naj tudi na tujce. Ker država ali oblast nima denarja za podpore, opozarja veliki župan, naj se ljudje primerno zavarujejo za škodo po požaru. — S tem opozarjamo naše cenjene čitatelje, da si dajo svoja poslopja in premoženje zavarovati in naj pregledajo, ali je zavarovanje v redu ali ne. Bivši narodni poslanec Franjo Žebot v Mariboru. Loška ulica 10. je nedavno tega

prevzel glavno zastopstvo naše domače zavarovalnice »Vzajemne« in je pripravljen iti ljudem glede pravilnega zavarovanja na roko. On prevzame zavarovanje vseh vrst.

Konj mu prebil glavo. V soboto dne 30. aprila, krog 1. ure popoldne se odpravi kmet Matija Novak iz Pršetince pri Sv. Tomažu pri Ormožu z vozom k posestniku Kolariču, misleč mu zapeljati prodano svinjo v vas Savce. Ali v bližnjem klancu od doma se mu je uprl konj ter ga s kopitom udaril v glavo. Udarec je bil tako silovit, da mu je prebil lobanjo in zmečkal obe očesi. V tako strašnem položaju je siromak taval po klancu. Šele po preteku več ur so ga našli skoraj nezavestnega s prstjo onesnaženo odprtino na glavi. Zdravnik gospod dr. Horvat iz Ormoža je neresneža še tisto noč obvezal, a je malo upanja na ozdravljenje.

Dva uzmoviča pri Sv. Rupertu nad Laškim. Tat Franc Zajc, ki je bil dne 25. marca t. l. ukradel vdovi Mariji Pular 6500 Din, je pri okrožnem sodišču v Celju dobil kazen 8 mesecev zapora. Samo 1000 Din je dobila Pular nazaj, drugo je ničvrednež zapravil. Zajc je bil uzmovič že v mladih letih, kot 14-letni fantič je ukradel kolo. Ves čas svoje mladosti je bil delamržni lenuh, vedno pa imenitno živel. Sedaj bo lahko nekaj časa premišljeval, kako se po boljšati, ali pa še večji hudobnež postati! — V soboto, dne 11. majnika, je zlezal v trenutku, ko so ravno ljudje odšli v cerkev k šmarnicam, ob pol 6. uri zjutraj tat v župnišče v Sv. Rupertu. Ker je čutil, da je gospodinja v kuhinji, si je sezul čevlje, da bi mogel neslišno krasti v župnikovi sobi. Vse je pretaknil, našel nekaj kovačev in ravno vohunil po omari, ko ga zaloti služabnica, ki je prišla v sobo pospravljat. Začel se je izgovarjati, da je hotel župnika prositi podpore ter takoj pobrisal skozi vrata. Gospodinja je takoj zapazila, da ima ta človek slabo vest, hitro je poklicala može, ki so stopili za bežičim tatom; kmalu so ga imeli v rokah in mu odvzeli ukradeni denar in druge reči. Tat je nek Alojz Bebar, rojen v Buschhausen v Nemčiji dne 28. marca 1905, pristojen pa v občino Aržiše pri Litiji. Pozor pred tatom!

Onim, ki hočejo v Zedinjene ameriške države. Ministrstvo za socialno politiko je poslalo vsem velikim županstvom okrožnico, v kateri daje navodila glede sprejemanja prošenj za izselitev v Zedinjene države. Na področje konzulata Zedinjenih držav v Zagrebu, kamor spadata tudi ljubljanska in mariborska oblast, odpade 140 izseljeniških potnih listov. Zadevne prošnje smejo veliki župani sprejemati najkasneje do dne 10. junija t. l. Posamezni veliki župani smejo sprejeti največ do 20 prošenj. Pravica do vlaganja teh prošenj in do izselitve na tej podlagi gre v prvi vrsti ženam in deci izpod 21 let, čijih starši se nahajajo v Zedinjenih državah. Ministrstvo za socialno politiko opozarja na ameriški zakon, ki zabranjuje pod težko kaznijo vselitev onih inozemcev, ki so bili že izseljeni iz Amerike. Ravno tako je zabranjena vselitev za dobo enega leta anim osebam,

ki so bile pri prejšnji priselitvi zavrnjene v ameriškem pristanišču.

Človeško truplo brez glave in nog v vreči. Dne 7. maja je bil oddan na belgrajski železniški postaji zaboj z vrečo obšit na naslov dr. Pavloviča v Nišu. Dne 8. maja je prišla pošiljka v Nišu. Kot drugo blago so jo izložili v skladišče. Tu je nekaj dni ležala, ker pa se nihče ni javil in ker dr. Pavlovič v Nišu sploh ni znan. Ker je pošiljka pričela smrdeti, so jo odprli. V vreči so našli človeško truplo brez glave in brez nog. Kot poročajo iz Niša, izvira truplo od mladega človeka, ki so mu v Belgradu odrezali glavo in odsekali nogi. Človek je očitno bil iz premožnejših belgrajskih krogov.

Prijeta detomorilka. Sodišču v Murški Soboti je izročilo orožništvo Marijo Cigler iz Borejcev radi detomora. Dne 29. aprila t. l. je porodila doma zdravo dete moškega spola. Dne 6. maja so jo prijeli radi ljudske obdolžitve orožniki iz Tišine. Dekla je peljala žandarje domov v goveji hlev in jim pokazala pod desko kanala za odtok gnojnice otrokovo truplo, ki je kazalo znake nasilne smrti.

Po južni Srbiji pometa sedajna vlada. Pri nas že imamo tolikanj potrebni zakon o pobijanju korupcije. Višje sodišče v Skoplju je prejelo te dni od raznih podrejenih sodišč ovadbe o krivdi korupcije proti 793 uradnikom, od katerih jih je že 66 zaprtih. Največ obtoženih uradnikov je iz območja okrožnega sodišča Kumanovo (103), iz beranškega (95) in giljanskega (78). V vseh slučajih gre za poneverbe, potvorbe uradnih listin, zlorabe uradne oblasti in prejemanje mite. Obtoženi so mnogi srezki glavarji, davčni uradniki, poštarji in blagajniki. Razen tega so ovdili srezki glavarji razne občinske načelnike in blagajnike, da, cele občinske odbore in takih ovadb preko 1 tisoč. V območju skopljskega sodišča bo izvedena uradna preiskava proti 4000 osebam.

Dve razvadi na Bolgarskem. V Bolgariji je bila izdana pred kratkem zakonska prepoved, da ne smejo nositi mrličev na pokopališča v odprtih, ampak zaprtih krstah. Do pred kratkem so nosili v bolgarskem glavnem mestu v Sofiji po najbolj obljudenih ulicah mrliče v čisto odprtih krstah izpred hiše žalosti ali cerkve na mirodvor in to brez izjeme, da je bil umrli: otrok, odrasli, minister, general ali berač. Bolgarska pokopališča so daleč ven iz mest. Pri vetru in dežju, snegu ali pri oblakih prahu v poletnih mesecih so se pomikali pogrebci po cele ure po mestnih ulicah. Sprevod z odprto krsto je postal na vseh važnejših mestih, kjer so se opravljale dolgovezne molitve in mučno je cingljal tramvaj, drčali vozovi, avtomobili itd. Ta razvada je sedaj prepovedana. — Po zakonu dovoljeno je še vedno možu, da lahko z batinami kaznuje svojo nepokorno zakonsko ženo. Vsak bolgarski zakonski mož ima še danes pravico, da lahko vpliva na vzgojo žene z udarci. Seveda bi ne smel tega prava batinanja zlorabiti. Vsak Bolgar si pa tomači to nečloveško postavo po svoje!

Drzen napad sredi ulice. V sredini Berlina dne 7. majnika je bil izvršen drzen napad. Sluga berlinskega dobrodelnega zavoda je nesel 4000 mark ubožnega denarja. Dva moža sta skočila iz avtomobila in se zagnala proti slugi. Eden mu je nastavljal samokres na prsa, drugi mu je iztrgal zavoj z denarjem. Roparja sta skočila nazaj v pripravljene avtomobil in odbrzela naprej po ulicah. Avto je pa zadel radi naglice v tramvaj in se razbil. Lopova sta hitro zapustila polomljen avtomobil ter odbežala k nogam. V avtomobilu je dobila policija le še prazni denarni zavoj in dve škatljici, ki sta bili polni popra. O drznih napadalcih še ni nobene sledi.

Nepojasnen zločin nad strojevodjem. Tovorne vlake je prevažal dolgo vrsto let na železniški progi Paris—Lil le strojevodja Lateignan. Vsem je bil znan kot zelo vesten in je preprečil z izredno prisotnostjo duha že večkrat železniške nesreče in je bil radi tega tudi odlikovan. Vzorni Lateignan je postal pred dnevi smrtna žrtev doslej nepojasnenega zločina. Na postaji Rove, najhmem mestecu, kjer se tovrni vlaki ne ustavljajo, je naenkrat postal tovorni vlak. S stroja je skočil kurjač in javil postajenačelniku, da je padel strojevodja 1 km pred postajo s svojega mesta in ga je gotovo povozil vlak. Preiskali so progo in našli grozno razmesarjeno truplo. Ko so policisti preiskali lokomotivo, so našli na stopnicah kaplje krvi. Iz tega so upravičeno sklepali, da se je vršil med strojevodjem in neodkritim zločincem pred smrtim padcem na stroju boj na življenje in smrt. Osumljen je zločin kurjač, ki je bil edini nastroju z Lateignanom, a ta odločno taji vsako krivdo in trdi, da je padel strojevodja sam z vlaka.

Upor na francoskem parniku. Kakor znano, ima Francija posebne kolonije, kamor prevaža na več let ječe obsojene kaznjence. Te dni se je doigrala na krovu francoskega parnika »Arras«, ki je prevažal kaznjence iz domovine v kazensko kolonijo, ustaja. Izbruhnili so med mornarji upor, ki so v sporazumu z kaznjenci napadli dva ladijska častnika in 2 paznika. Eden od oficirjev in eden od paznikov sta bila vsak težko ranjena, druga dva so pa uporniki obdelali z biči. Na obali kazenske kolonije Belle Ile bi naj bila izkrcana 2 kaznjence in 1 paznik. Kapitan ladje se je podal v spremstvu nekaj oficirjev sam na suho, drugi častniki in mornarji so ostali z arestanti na krovu. To priložnost so izrabili mornarji, da je prišlo do upora. Kaznjence so izpustili iz železnih kletk, v katere so bili zaprti med vožnjo in jih osvobodili. Ko se je zoper stavljala temu početju eden od paznikov, so ga enostavno pobili na tla. Prvi oficir, ki je skušal napraviti red, je bil smrtno nevarno ranjen. Enega častnika in paznika so uporniki zvezali in je prejel vsak po 100 udarcev s pasjim bičem. Paznik, kojemu se je posrečilo po begniti s parnika, je obvestil o uporuh stražo na otoku. Med tem, ko so skušali stražniki napraviti red med mornarji, je večina kaznjencev pobegnila in jih še danes nimajo.

Najbolj razširjeno ime v Ameriki. 35

tisoč Amerikancev se piše: John Smith in je to v celi Ameriki najbolj razširjeno ime.

Upostošenja, ki jih povzročajo kobilice. Peter Bordes, ki vlada pokrajino v severni Afriki Algir v imenu francoske republike, se je vrnil te dni s potovanja po južnem Algiru, katerega so opustošile ter uničile kobilice. V obsegu alžirske pokrajine je popolnoma uničenih 115.000 ha zemlje. Proti kobilicam so poslali 50 do 60 tisoč civilnih delavcev in 4000 pravih vojakov. Vojska proti kobilicam je pričela že prejšnje leto. Sedaj ogradijo večje zemeljske površine s pločevino. Kobilice, ki se nahajajo v ograji, naženejo s pomočjo strupenih plinov v globoko izkopeno jame, kjer jih uničijo s strupom ter ognjem. Stroški za pokončevanje te grozne golazni znašajo 12 milijonov frankov. Od leta 1890 ni bilo v zgornji Afriki toliko kobilic kakor lansko leto in letos.

Dobiček, katerega imajo boljševiki od alkohola. Med svetovno vojno je bil v Rusiji prepovedan alkohol. Boljševiki so prodajo žganja zopet dovolili in je uporaba monopolnega žganja v zadnjih letih silno narasla. V letih 1925-26 je prišlo na osebo 1.7 litrov, leta 1926-27 že 2.9 litrov in 1927-28 3.6 l. Temu sorazmerno se množijo tudi aretacije radi javno dokazane pijanosti. K temu nekaj vzgledov v številkah za Leningrad: 1923: 2088, 1924: 11.103, 1925: 32.954, 1926: 95.000 in 1927: 113 tisoč aretacij. V letih 1923-24 so znašali državni dohodki na razprodanem alkoholu 2% celotnega državnega proračuna 1924-25: 5.3%, 1925-26: 8.4%, 1926-27 10.9% in 1927-28: 12%.

Traki za misale, lepi svileni, 8 za knjigo, so dospeli. Stanejo 85 Din. Naročajo se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Vremenski vsevedež pove vreme za 18 do 24 ur naprej. Ako pošljete 25 Din po položnici št. 14.263 ali v znamkah, Vam ga dopošljemo poštne prosto. Ob enem bomo priložili poljubno knjigo, ki si jo Vi lahko izberete in sicer eno izmed sledečih: Fantič, Slovensko dekle, Prepevajte, Pojte, Boj in zmaga, Palček Potep, Prijateljčki v ugankah, Pozdrav iz domovine, Sadjarčki, Dinamit in antidinamit. Naročite takoj, da ne bo prepozno! — Brezalkoholna produkcija Ljubljana št. 15. 543

Nekaj izvanrednega Vam nudi nakup birmanskih daril v trgovini ur in zlatnine M. Ilger in sin v Mariboru, Gosposka ulica 15. Samo prvovrstni proizvodi po čudovito nizkih cenah, kar jamči ogromna izbira. Tudi na obroke brez poviška cen. 580

Kdor hoče dobro obutev, si kupi Karo čevlje v Mariboru, Koroška cesta št. 19. 559

Rogaška Slatina najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter. Najuspešnejše in ceno zdravljenje v maju, juniju in septembru! Zahtevajte prospekte! 344

Dr. med. Josip Čerin specialist za ženske bolezni in porodništvo, se je naselil v Celju in ordinira od ponedeljka dne 6. majnika 1929 dalje vsak dan od 9. do 11. ure in od 14. do 16. ure v vili Janič na Bregu (čez kapucinski most). 562

Zanimivosti.

Maščevana opica.

Bogat Anglež (lord) Denmore se je vrnil te dni iz lovskih potovanj po zapadni Afriki. Prinesel je iz afriških džungel lovske znamenitosti, kakor: kože od lastnoročno ustreljenih tigrov, levov, leopardov, belega nosoroga in iz redno veliko nagačeno opico — gorila (največja, najmočnejša in človeku najbolj nevarna opica, ki se še skriva danes po afriških ter indijskih džunglah in na otokih: Borneo, Sumatra ter Nova Guineja).

Angleževim prijateljem, ki so ogledovali živalske znamenitosti, je najbolj ugajal gorila. Lord jim je zaupal, da je umrl radi usmrtnitve te opice njegov spremljevalec in prijatelj težke smrti, kar se je doigralo tako-le:

»Po malodane nedostopnih afriških džunglah smo lovili izredne živalske prikazni: jaz, Rotherham, dr. Horne, umetnik v nagačevanju Cortis in še 2 spremljevalca. Pri prodiranju skozi divje džungle smo zadeli na pritlikavo človeško pleme, ki se zove Akutja. So to dobrovoljni ljudje, katere smo si takoj pridobili z nekaj neznatnimi darovi. Moj prijatelj in narodoslovec Rotherham je dognal s pomočjo tolmačev, da časte Akutja prav posebno gorilo, ki je pogostna zver v ondotnih ne-

prodirnih gozdih. V veliki in goljatski opici vidijo divjaki duše svojih umrlih prednikov. Iz pripovedovanj pritlikavcev je dognal prijatelj, da se podi po onih krajih gorila, katerega nazivajo Akutja radi velikosti, izredne starosti ter orjaške moči: »Starega očeta Akutja plemena.«

Komaj je zvedel Rotherham za živalsko posebnost, se ga je oprijela neugna na lovska strast. Na vsak način se je hotel srečati z opičjim starim očetom in predlagal lovski pohod nad divjačino. Svarili smo ga vsi in ga opozarjali na smrtno nevarnost, ki grozi vsakemu lovcu iz objema ranjene opice. Ako pa bo do smrti ustrelil opičnjaka, bo ubil ter uničil svetinjo Akutja plemena in si nakopal njegovo maščevanje. Vsa svarila so bila zaman in nekega dne smo se podali vsi na lov nad starega očeta Akutja narodiča.

Pot je bila izredno težavna, ker je mogoče hoditi po džungli le peš in skozi poltemne gozdne predore, katere si s časom napravijo po sicer neprodirnih goščavah najbolj divje zveri in predvsem orjaške gorila opice. Radi posebne smradu gorilo ovohaš že od daleč in smrdijo celi šumski predori po tej opici. Stopali smo skoz tak predor po džungli eden za drugim, ker je bil ozek in nas je objemala radi gostosti raznega vejevja poltema. Naprej je šel s puško Rotherham, za njim jaz in ostali. Naenkrat je prijatelj postal in mi po-

šepnil, da že voha gorilo. In res, vsi smo se prijeli za nosove. Pripravili smo puške in se vlekli previdno naprej po predoru. Naenkrat se je pojavila pred nami kakor iz temnega tunela orjaško temna postava. Rotherham je pomeril ter ustrelil. Prenaglo je streljal in slabo zadel. Zver je bila samo ranjena in ranjen gorila je nevarnejši od leva in tigra. Če doseže ranjen gorila lovca, mu naravnost odtrga od trupla roke in noge ter ga nato raztrga na drobne kose.

Naš ranjeni goljat je zakričal iz polnega grla in proti Rotherhamu po predoru. Gotovo bi ga bila zver zdrobila, da je nistem pogodil v zadnjem trenutku čisto od blizu v glavo. Ko smo se vsi oddahnili od prvega strahu, smo začeli ogledovati plen. Ustreljeni gorila je bil visok 1.92 m, izredno širok preko prs, od starosti sivkasto kosmat in je radi izredno močne zunanosti zaslužil naziv: stari očka! Opico smo radi nagačenja odrli na licu mesta, spravili kožo in se vrnili v taborišče.

Akutja pritlikavci so takoj znali, kaj smo učinili z njihovim bogom in so nas gledali sovražno. Grdih pogledov smo se zbal in smo se odpravili dalje. Pri izbiri prihodnjega nočišča smo bili izredno previdni. Radi divjih zveri in maščevanja divjakov smo zakurili okrog šotorov velike ognje in se podali k nočnemu počitku. Komaj smo zatisnili oči, že smo skočili po koncu, ker nas je zbudilo peklensko kričanje. Pograbili smo puške in ven iz šotorov nad kričeče napadalce. V razburjenosti je bil ravno Rotherham tako nepreviden, da se ni skrnil za drevo, ampak začel streljati kar izpred šotora, ki je bil osvitljen od stražnega ognja. Eden od Akutja divjakov ga je pogodil z zastrupljeno puščico. Napadalce, ki so pustili pet mrtvih, smo kmalu prepodili in se lotili obvezovanja zastrupljenega prijatelja. Vsa naša ranocelniška veda se je izkazala ničeva. Ranjenca je začela tresti nepopisno grozna mrzlica in čez dva dni je izdahnul v sredi afriške džungle, v mukah, ki jih ne morem popisati. Pokopali smo ga v goščavi le en dober dan hoda do prostora, kjer je obležal stari očka Akutja plemena. Mesto dobrega in zvestega prijatelja Rotherhama vidite tukaj nagačenega gorilo, ki se je maščeval na nezabnim mi Rotherhamom za prerano smrt z afriškim strupom.

*

Golob — fotograf.

Že od nekdanj uporabljajo posebno vrsto golobov za pismonoše. Pred kratkem so izšli po nemškem časopisju opisi, kako se je posluževalo vodstvo nemških čet med svetovno vojno golobov v ulogi fotografov. Za izsleditev skritih artilerijskih postojank se poslužuje moderna vojska letal, iz katerih se daje fotografirati še tako prikriti kraji. Pri srditih topniških bojih, kakor so se bili n. pr. na raznih mestih francosko-nemške fronte, so bili aeroplani kot fotografi nerabni. Ako je hotelo letalo preleteti hobneči artilerijski ogenj, se je moralo dvigniti izredno visoko in iz

take višine je fotografija nemogoča. Če se je drznilo leteti nizko, so ga uničili s strojnicami in brzostrelnimi topovi. V takih zadregah so se zatekli Nemci k golobom, katere so itak rabili ob prilikah hobnečega ognja za prenašanje raznih povelj od enega frontnega oddelka do drugega. Mesto s pismom so opremili ptico z majhnim fotografičnim aparatom. Aparati so bili iz najlažje kovine, težki 50 gramov, in pritrjeni na golobova prsa. Golob preleti v eni minuti 1 km. Ako hočemo dobiti fotografično sliko od edenkilometerskega preleta, premerimo s šestilom na karti, kako daleč je pokrajina, koje sliko želimo dobiti, oddaljena od kraja, iz katerega izpustimo goloba in tako se uravna na minuto natanko kazalec majhne ure, ki je v fotografičnem aparatu. Ko je ptica v zraku, odpre natančno uravnana urica fotografični aparat, ga zopet zapre in slika enega dela zaželjene pokrajine je gotova. Čra nato zopet odpre aparat med poletom, ga zapre in tako se ponavlja to fotografiranje, dokler ni dosegel golob zaželjenega cilja. Na ta način dobljene slike, so bile izredno ostre, ker so bile ponajveč posnete iz višine med 50 in 100 metrov, ker višje ne leti golob.

Izredno hvaležne fotografije so se izkazali golobi med obleganjem francoske trdnjave Verdun, ko se ni smelo pokazati v zraku nobeno nemško letalo, a je dobilo vodstvo nemške vojske slike od vseh francoskih postojank s pomočjo golobov fotografov.

Prvi je začel uporabljati goloba kot fotografa deset let pred izbruhom svetovne vojne Nemeec dr. J. Neubronner v Cronbergu. Svojo iznajdbo je prepustil Prusom, ko je izbruhnila svetovna vojna in so se začela obleganja modernih in velikih francoskih in belgijskih trdnjav od strani Nemcev. Skrivnost z golobi fotografiji so zaupali Nemci svetovni vojski sedaj po dobrih desetih letih po končani svetovni borbi.

*

Dragocen meteor.

V zadnji številki našega lista smo ob razložili, kaj so meteorji, kako in kedaj so padli največji in najbolj znameniti z neba na zemljo. Meteorji so navadno po pretežni večini iz kamenja ali pa iz železa.

Veliko zanimanje vzbuja v teh dneh meteor, ki se nahaja v bližini južnoafriškega mesta Bloemfontein, ki je glavno mesto republike Oranje-River. Nebesno telo je pogreznjeno v zemljo 80 km od takozvane Hoba farme. Kedaj je padel z neba ta meteor, ni znano, ker je pokrajina precej daleč na okrog neobljudena. Prebivalci v oddaljenosti 250 km se spominjajo silovitega potresa nega sunka, ki je spremljal ta padeč. Meteor se je razkadil v zračnih višinah na več kosov, ki so prihiteli v obsegu 400 km z vso silovitostjo na zemljo. Največji kos tehta 150 ton (1 tona 1000 kg), druga dva manjša sta po 30 in 25 ton.

Za meteorje so se doslej navadno zanimali naravoslovci, a zgoraj omenjeni je glavna skrb bogatih delniških družb. Z raznimi kemičnimi poskusi in raz-

krajanji so dognali, da vsebuje največji kos 40% čistega nikla. Dosedaj znani meteorji so le 10odstotni glede nikla. Že nikel bi se izplačal, ako bi se telo, ki je globoko zarito v zemljo, dvignili, ga razbili ter iztopili nikel.

Krožijo pa tudi resne govorice, da je v meteorju vse polno dijamantnih zrn. Izluščenje dijamantnih draguljev je za bogate afriške kapitaliste še večja skrb nego pridelava nikla.

Vsekako bo to prvi meteor, katerega se ne bodo lotili nesebični znanstveniki, ampak kapitalistični izkoriščevalci.

*

Po 50 letih razkrita skrivnost.

Anglež Laurence Keating je razkril po preteku 50 let skrivnost, za katero se danes ne zanima samo London, ampak celi svet.

Dne 4. decembra 1872 so našli v bližini morske ožine Gibraltar (med Španijo in severno Afriko) ameriškansko ladjico »Mary Celeste« brez vsake žive človeške duše na krovu. Zapuščeno ladjo je našla na odprtem morju angleška ladja »Dei Gratia«. Na »Mary Celeste« je bilo 10 mož posadke, ko se je podala na pot iz luke v Newyorku in od tedaj je bila zabrisana vsaka sled za mornarji. Šele sedaj so odkrili skrivnost o izginutju posadke. Na ameriški ladjici je izbruhnil upor, kojega je zanimal kapitan angleške barke »Dei Gratia«. Ta kapitan je bil tudi oni mož, ki je dohitel zadnje 4 mornarje na »Mary Celeste«, jih prevzel na svojo ladjo, jih prikrikl javnosti in dobil od Amerike izplačano bogato nagrado, ker je otel ladjo potopa. Vse to je ugotovil te dni Anglež Keating, ki je imel priliko, da je zvedel za zagonetne dogodljaje na »Mary Celeste« od enega še živečih nje nih mornarjev, od kuharja Pemberton. Izpovedi kuharja je popisal Anglež v posebni knjigi, ki jo je izdal te dni v Londonu.

Pemberton je zaupal Angležu, da ni bila ameriška ladja nikdar čisto zapuščena in so bili na krovu 4 možje, ko se je bližala končnemu cilju Gibraltarju. Pred nastopom vožnje sta bili obe ladji »Mary Celeste« in »Dei Gratia« zasidrani ena poleg druge v newyorški luki. Kapitan angleške ladje Moorhouse je posodil »Mary Celeste« 3 mornarje in z 10 možmi se je podala na pot. Poveljnik je bil kapitan Briggs, katerega je spremljala njegova pritlikava žena. Pri viharju se je zrušil na ženo težak glasovir ter jo ubil. Kapitan je obdolžil krmilarja, da je on krivec smrti njegove žene. Pretepaval se je s krmarjem, mu grozil, da ga bo izročil sodišču in je slednjič naravnost znorel. V bližini Azorskih otokov se je pognal s krova v morje in utonil. Od tedaj je prevzel poveljstvo krmar. Z novo komando ni bil zadovoljen mornar Wenholdt. Napadel je novega kapitana. Vnel se je srdit boj, med katerim je padel Wenholdt v morje. Od 10 mož, ki so se podali na »Mary Celeste« na pot, je ostalo pri življenju le še 7. Na Azorskih otokih so pobegnili 3 od teh iz stra-

hu, da ne bi prišli pred sodišče zaradi umora in upora. Od 4 še preostalih so bili 3 od angleške barke izposojeni mornarji. »Mary Celeste« je križarila zahodno od Gibraltarja, ko se jej je približala ladja »Dei Gratia«. Kapitan Moorhouse je vzel na krov svoje ladje 4 pomorščake in spustil v svet povest o zapuščeni barki brez žive človeške duše. Lažnjivemu kapitanu so verjeli pri strogem zaslišanju izmišljotino in je prejel izplačano bogato nagrado. Od »Mary Celeste« preostali mornarji so čuvali tajnost iz strahu pred sodiščem in v vednem upu na delež pri nagradi. Sedaj so pa že pomrli vsi in tudi lažnjivi kapitan, le pri življenju ostali kuhar je upal sedaj razkrinkati 50letno skrivnost.

*

Čudna petnika na »Zeppelinu«. Kot smo že poročali, se bo podal zrakoplov »Zeppelin« iz Friedrichshafena v Zedinjene države med 15. in 20. majnikom. Za to pot sta prijavljeni kot živi pošiljki dve orjaški gorila opici.

Najvišji nebotačnik na svetu. Dve delniški družbi v Čikagi v Severni Ameriki sta zgradili skupno poslovalno poslopje s 75 nadstropji. Novi nebotačnik bo nosil ime »Crane Tower«, bo visok nad 300 metrov in najvišje poslopje na celnem svetu. Eiflov stolp v Parizu ima 300 metrov višine, stolp cerkve sv. Štefana na Dunaju 137 metrov. Za financiranje te ogromne stavbe bosta izdali obe družbi obligacije za 26 milijonov dolarjev.

Na konju iz Nemčije v sveto deželo. Živimo v časih potovanja okrog sveta. Športniki poskušajo v kolikor mogoče kratkem času prepotovati zemeljsko oblo v avtomobilih, na motornih kolesih, biciklih itd. Te dni je dospel na Dunaj mlad mož, ki se je lotil zanimive rajze iz Nemčije v Jeruzalem na konju. Dne 1. julija 1928 je jezdec, 28letni Augustin Barke sedel na konja v Essenu na Ruhri v Nemčiji. Z ježo bi si bil rad prislužil nagrado, katero je razpisalo esensko jahalno društvo za pot iz Nemčije v Jeruzalem. Barke je prijezdil samo do Smyrne. Tamkaj se je moral odpovedati nadaljni ježi, ker je sveta dežela pod pokroviteljstvom Francije in ta dovoljuje po teh krajih edinole potovanja po železnici. Ker se radi izplačila nagrade ni smel poslužiti vožnje po železnici, bi lahko bil nadaljeval pot do Jeruzalema edinole skozi divji in življenjsko nevarni Kurdistan. Tej poti se je odrekal radi dolžine ter nevarnosti. Barke se je vrnil brez dosege cilja, prišel že na Dunaj in od tamkaj se je podal nazaj v svojo domovino v Essen.

Novc knjige.

»Kako sem v Meko romal«, tako je naslov drugi knjigi Karl Mayjevih spisov. Kdor je prebral prvo knjigo, naj ve, da je ta knjiga še bolj zanimiva. Kdor pa še ni bral ne prve in ne druge knjige, ta pač ne ve, katera je najbolj zanimiva knjiga na svetu. Knjiga se naroča v Tiskarni sv. Cirila in stane vsak zvezek 13 Din.

»Na poljan« nam pripoveduje Meško

svojo najlepšo povest. Vzemite to knjigo v roke! Naroči se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

O lepi povesti »Odpoved nesrečne žene« je samo še krog 300 izvodov na razpolago. Kdor jo hoče imeti, jo naj hitro naroči. Dobi se za 12 Din v obeh Cirilovih knjigarnah v Mariboru, pri Slomškovi tiskovni zadrugi v Celju in pri pisatelju Fr. Kolencu, kaplanu, Sv. Miklavž pri Ormožu.

Organistovske zadeve.

Vsi organisti se vabijo tem potom na 28. redni občni zbor Društva organistov za mariborsko škofijo, kateri se vrši dne 5. junija t. l. ob pol 9. uri pred poldne v mali dvorani Narodnega doma v Celju. Pobirala se bode tudi članarina. Organisti, ta dan vsi v Celje! Agitirajte pri svojih tovariših, da se udeležijo občnega zbora. Prosite svoje predstojnike že sedaj, da boste ta dan prosti. Na železnicah bo polovična vožnja. Vsak naj vzame na postaji, koder vstopi, celi vozni listek, opremljen z mokrim žigom, do Celja. V Celju na postaji listeka ne smete oddati, ker se boste potem s tem listom peljali brezplačno domov. Torej: dne 5. junija na veselo svidenje v Celju!

NAŠA DRUŠTVA

Mladeniči konjiškega okraja! Veličastni fantovski tabor leta 1919 na Brinjevi gori nam je ustvaril močno prosvetno organizacijo v okraju. V njeni šoli se je opremilo dokaj lepo število »z uma svitlim mečem« ukaželjnih mladih mož-gospodarjev. Veselju nad doseženimi uspehi treba dati primernega zunanega izraza in v to nam bo trojiška nedelja dne 26. maja, ko se zberemo ob fantovskem taboru na prijazni Brinjevi gori. V častiljivem Marijinem svetišču se hočemo zahvaliti Najvišjemu delilcu vseh dobrot ter ga prositi nadaljne pomoči in varstva, da nas leta mladosti popeljejo po potih poštenega, bogoljubnega in krepostnega fantovstva v dobo zrelega in za življenje preizkušnega moštva. Za še nadaljni razmah naše katoliške prosvete, katera naj prodre tudi v župnije na obronkih zelenega Pohorja, se vrši zunaj cerkve fantovsko zborovanje, ki naj usmeri naše vrste tudi v novo započeto Marijansko delovanje po zgledu nekaterih župnij v dekaniji. Fantje, pridite številno, da preštejemo svoje vrste in se navdušimo k novemu pomlajenemu, prosvetnemu, gospodarskemu in kongregacijskemu delu. — Bog živi!

Sv. Marjeta niže Ptuja. V nedeljo dne 26. t. m. vršimo tukaj dekliški dan v proslavo device Orleanske, ki jo časte članice dekliških zvez kot svojo nebeško pokroviteljico. Dekliški dan pri nas se ne bo vršil v znamenju zunanega pompa, temveč v tihem delu za uspešen napredek in razvoj naših dekliških zvez. Po pozni sv. maši ob 11. uri navedenega dne v Slomškovem domu sestane zastopnic vseh dekliških zvez iz ptujskega okraja, kjer se bo razmotrivalo o organizaciji dekliških zvez za uspešnejše delovanje, za večji in močnejši razvoj. Predaval bo priljubljeni mladinski organizator č. g. Janez Verbanjšak. Popoldne ob treh pa priredi Dekliška zveza svečano dekliško akademijo. Na sporedu je: »Junaška deklica«, štiridejanska drama, petje, govor itd.

Zgornja Polskava. Naše izobraževalno društvo »Skala« priredi na binškošni pondeljek popoldan še novo in nad vse lepo igro »Pri-

sega o polnoči« v Društvenem domu pri Rečniku. Sodeluje tamburaški in pevski zbor. Domačini in sosedje, pridite pogledat to lepo igro, ne bo vam žal!

Sv. Anton v Slov. goricah. Orlovski odsek Sv. Anton v Slov. goricah priredi na binškošni pondeljek prireditev v Društvenem domu. Igrala se bo štiridejanska »Materina ljubezen« in za nameček burka v enem dejanju »Botra Nerga«. Za konec pa dramski prizor s petjem »Ob potoku«, skladba Vinka Vodopivca. Pred igro in med odmori nastopi pevski in tamburaški zbor. Vsi domačini in sosedje iskreno vabljeni!

Središče ob Dravi. Ljudski oder ponovi na binškošti dne 19. majnika ob treh popoldne v Društvenem domu igro »Tri sestre«. Igra je ob prvi vprizoritvi silno ugajala, ker je pač delo velikega dr. Kreka, pa tudi igralci so se zelo veliki in izredno potrudili. Ker je ob enem zelo poučna, naj je nihče ne zamudi pogledati! Pridite, žene, da vidite, kakšne ne smete biti, če hočete imeti pri hiši mir; pridite, moški, da se naučite, kako si pomagati; pridite, dekleta, ki sanjate o družinski sreči, da boste videli, kaj jo gotovo razruši! Ker je to zadnja predstava v tej seziji in se vrši v zelo ugodnem času, pridite gotovo in ne bo vam žal! Bog živi!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Vabimo vse prijatelje orlovske organizacije na veliko telovadno akademijo, ki se vrši dne 26. majnika točno ob 15.30 pri g. Pergerju. Na sporedu je 19 izbranih točk Sodeluje mešani in moški pevski zbor; svirajo tamburaši. Akademijo priredita obe organizaciji: orlovska in orliška. Nastopita oba naraščaja. Starši, priznajte delo vaših otrok, posetite nas! Nasprotniki pa oglejte si našo moč! Torej vsi na veselo svidenje! Bog živi!

Kokarje. Na binškošno nedeljo, dne 19. majnika priredi tukajšnje Prosvetno društvo v društveni dvorani prekrasno igro »Lurška pastarica«. Začetek ob treh popoldne po večernih. Pridite v obilnem številu, ne bode vam žal!

Slivnica pri Celju. Tukajšnji telovadni odsek Orel priredi na binškošno nedeljo ob treh popoldne v prostorih gospoda Grasellija dve smehapolni igri: »Čarodejna brivnica« in »Rdeči nosovi« ter se isto ponovi na binškošti ni pondeljek ob istem sporedu in v istem prostoru. Prijatelji poštene zabave prav uljudno vabljeni, domačini in sosednji farani, pridite prav za gotovo o veselih binškošnih praznikih v prijazno slivniško dolino! Ker gre čisti dobiček za nabavo novega odra, pridite v obilnem številu!

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 11. maja so pripeljali špeharji na 34 vozih 100 zaklanih svinj, kmetje 12 vozov krompirja, 16 vozov sena, 5 vozov otave in 8 voz slame. Svinjsko meso so prodajali po 15 do 27.50 Din, krompir po 2 do 2.25, seno po 100 do 180 otavo po 135 do 180, slamo po 90 do 100. Čebula je po 4 do 5 Din. Pšenica 3, rž 2.50, ječmer 2.50, oves 1.50 do 1.75, kuruza 2.50, ajda 2, proso 3, fižol 5 do 7, grah 14 Din. 1 kokoš 35 do 40, par piščancev 50 do 90, 1 raca 30 do 35 puran 70 do 100, domači zajec 5 do 30, kozliček 80 do 90. Česen je po 16 do 20, karfijola 5 do 15, kislo zelje 5, kislja repa 2, glavната solata 14, jabolka 6 do 10. Mleko 3 do 3.50, smetana 12 do 16, surovo maslo 40 do 44, 1 jajce 1 do 1.25 Din.

Mariborski svinjski sejem dne 10. maja t. l. Pripeljanih je bilo 350 svinj, 1 ovca in 1 koza. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 125 do 150 Din, 7—9 tednov 225 do 250 Din. 3—4 mesece 350 do 450 Din

5—7 mesecev 480 do 550 Din, 8—10 mesecev 580 do 750 Din, 1 leto stari 1000 do 1200 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16—17 Din. Prodalo se je 277 komadov.

*

Gospodarska obvestila.

»Naše gorice«, glasilo Vinarskega društva za Slovenijo v Mariboru so izšle v že 5. številki. Priporočamo strogo strokovni list vsem vinogradnikom in onim, ki imajo opravka z vinogradi in vinskimi kletmi. Za društvenike iz mariborske in ljubljanske oblasti z letno članarino po 30 Din je list brezplačen. Naročnina za vse druge letno 30 Din, za inozemce 40 Din. Posamezna številka stane 5 Din.

Še nekaj o letošnji rezi. Kateri so obrezali zgodaj in po starem in če so pustili spodaj več čepov; nas razveseli, če pogledamo tak vinograd. Ozeba trte letošnje zime ni še naredila takih posledic, kot si jih bodo gospodarji vinogradov naredili sami, ki še čakajo z rezjo za nadalje. Sedaj, ko je nastopilo toplo vreme, je začelo trsje napanjati. Mezga napanja na vrh rozge in čez urejena očesa. Spodaj, kjer je trs ostal vsake sorte zdrav čez zimo, pa ne ženejo očesa tako kakor obrezan trs po starem, ker spodaj nima tiste moči. Ko se bo začela rez v takih vinogradih, bo lila mezga čez rano in na tak način bo trs oslabil. Če človeku čim več krvi odteče, tem slabejši je, in ravno isto je pri trsu. In kateri so obrezali in pustili reznike 5 do 6 očes dolge, si tudi niso naredili kaj boljšega, ker itak ne poganjajo očesa in tudi ni pričakovati mladik. Vsa prerokovanja ekonomov strokovnjakov se niso uresničila, ker to so nam priče vinogradi. — H...k.

Blagajniške ure pri davčnih upravah. Radi nove organizacije finančne stroke, ki nalaga davčnim upravam izredno veliko internega uradnega dela, se je do nadaljnjega odredilo, da bodo trajale izza dne 15. maja t. l. blagajniške ure pri davčnih upravah le samo ob delavnikih in sicer samo dopoldne od 8. do 12. ure. Strankam se priporoča, da se v čim večji meri poslužujejo plačevanja raznih davščin v poštnem čekovnem prometu in to tembolj, ker bodo pri vsakem poštnem uradu poštne položnice na razpolago. Na hrbtu poštne položnice pa naj vedno označijo namen plačila.

Za kasaške in galopske dirke, ki se vršijo oba binkoštna praznika v Mariboru, vlada veliko zanimanje in je že nad 50 konj priglašeni iz Maribora, Ljubljane, Zagreba, Ptujja, Ljutomera, Celja in Avstrije. Tako številne priglasitve za Maribor še ni bilo in upati je, da bo poset dirke od strani občinstva mnogobrojen, ker se obeta najboljši sport. Za jugoslovanski derby je priglašeni 10 konj, med temi 5 iz naše domače kmetijske reje. Pri tem meetingu bodo vse dirke z mnogimi konji na startu in zmage se bodo izvajale po napetem boju. Totalizater bo povečan, da se omogoči občinstvu čim večja udeležba. Kasaško društvo je zaprosilo za obiskovalce dirke za polovično vožnjo na železnicah in pričakuje se v kratkem ugodne rešitve od železniškega ministrstva. Poleg 6 kasaških dirk v nedeljo in ponedeljek bodo tudi po dve galopske trke za gospode oficirje, ki razpolagajo z najboljšimi konji, priglasitve so iz Maribora, Zagreba in Čakovca. Poskrbljeno bo za redni avtobus-

promet z Glavnega trga v Mariboru na dirkališče na Teznu.

Novi dolarski bankovci. Leta 1934 bodo poslale ameriške Zedinjene države v promet nove dolarske bankovce. Mesto dosedanjih 39 dolarskih vrst jih bo po novem le 11. V celem bodo izmenjane 4 milijarde bankovcev in nadomeščene z novimi in bolj trpežnimi. Stari denar, ki je v prometu po vseh delih sveta že desetletja, bodo sežgali. Poglavitni vzrok za izmenjavo je umazanost in obrabljenost dosedanjih papirnatih dolarjev. Novi dolarji bodo manjši in bodo znašali skupno le dve tretjini sedanjega prostora. Papir za nove bankovce bo izdelala ameriška državna tiskarna in bo uporabila zanj 200 milijonov metrov lesa. Iz te lesne množine bo pridelanih 1,277.000 kg papirja. Novi denar se bo dal 6000krat zganiti ter zložiti, zviti ter zmečkati, pa bo še vedno ostal lep. Denarni papir, ki je sedaj v prometu, prenese komaj 2000kratno uporabo, dočim bode material za nove bankovce uporaben 3000krat.

*

Kako dosežemo obilno sadno letino?

Dobro oskrbovano sadno drevje ne rodi le vsako drugo, tretje ali šele vsako četrto, temveč sploh vsako leto.

Večkrat pa kljub vestnemu oskrbovanju sadnega drevja vendar ne dobimo obilnega in zdravega pridelka. Res, da nam včasih pozni spomladanski mrazi uničijo cvetje, vendar so največkrat vzrok neuspehu razni sadni škodljivci in bolezni, ki se vedno bolj razširjajo in za katerih zatiranje sadjarji še vedno nimajo pravega razumevanja. Ako hočemo doseči res obilen in zdrav sadni pridelek, je dandanes neobhodno potrebno, da ob vsaki priliki in z vsemi razpoložljivimi sredstvi zatiramo razne sadne škodljivce in bolezni. Med sadnimi škodljivci je zlasti nevaren cvetoder, ki uniči večkrat skoro vse cvetje jabolk in hrušk ter se pri nas vedno bolj razširja; ogromno škodo povzročajo tudi gosenice raznih metuljev kakor glogov belin, zimski pedic, jabolčni sukač, zlatokraj in jabolčni zavijač, ki povzroča črvivost sadja; tudi listne uši in kaparji ali ščitaste uši ter prav posebno krvava uš so dobro znani škodljivci sadnega drevja. Od raznih sadnih bolezni povzroči največ škode škrlup, grintavost ali krastavost (*Fusicladium*) in črna gnjiloba (*Monilia*). Piškavo ali črvido in grintavo sadje je le malo ali nič vredno, imamo ga pa vsako leto več. Zato je zadnji čas, da sadjarji tudi zatiranju sadnih bolezni posvetijo vso potrebno pazljivost in zadosno razumevanje.

Sadne škodljivce in bolezni moremo uspešno zatirati le z različnimi kemičnimi sredstvi, katerih imamo dandanes že celo preveč, tako da se malokdo o njih prav spozna. Preobširno bi bilo o njih natančneje razpravljati, vendar pa je treba omeniti, da za nas pridejo v prvi vrsti v poštev ona sredstva, ki delujejo zoper razne vrste škodljivcev, in domača sredstva, ki so za naše raz-

mere prikladnejša in se tudi dobe vedno sveža, ter so tudi cenejša. Samo ob sebi umevno morajo biti ta sredstva tudi preizkušena glede delovanja. Čim manj sredstev nam treba uporabiti, — čim cenejša so in čim enostavnejša je uporaba, tem enostavnejše in cenejše je zatiranje škodljivcev.

Sredstva za zatiranje škodljivcev in bolezni uporabimo na ta način, da jih raztopimo v vodi in s to raztopino poskropimo sadno drevje. Zato nam je na vsak način potrebna sadna škropilnica s podaljšano cevjo. Prav dobra taka škropilnica je »Ideal L. B.«, katero si radi nizke cene more nabaviti vsak kmetovalec, ročno namreč, nahrbtno pa sadjarske podružnice; razen za sadno drevje, dajo se te škropilnice prav dobro uporabiti tudi za hmelj. Škropiti je treba vedno od zgoraj doli. Seveda je treba škropljenje obaviti ob pravem času. Zato naj sledi kratko navodilo, kedaj in s katerimi sredstvi je treba škropiti! Uporabimo le naslednja domača sredstva in sicer: modro galico, Sulfarol in Arzolo, ali pa samo Tutokil, kar je še enostavnejše.

1. Škropimo sadno drevje takoj, ko ozeleni, z raztopino modre galice ter Sulfarola (na 100 litrov vode 2 kg modre galice, 1 kg apna in 2 kg Sulfarola).

2. Se škropi, ko drevje cvete; na 100 litrov vode se raztopi 1 kg modre galice, 1 kg apna, pol kg Sulfarola in pol kg Arzole.

3. Škropimo, ko drevje odevete in je mladi sad že velik kot lešnik; vzame se enaka raztopina, kakor za drugo škropljenje.

Pri prvem, drugem in tretjem škropljenju vzamemo lahko mesto modre galice, Sulfarola in Arzole tudi samo Tutokil, kar je enostavnejše in istotako uspešno deluje; pri prvem škropljenju raztopimo na 100 litrov vode 2 kg Tutokila in tri četrt kg apna, pri drugem 1 kg Tutokila in pol kg apna ter pri tretjem škropljenju pol kg Tutokila in pol kg apna.

Oba načina, z modro galico, Sulfarolom, Arzolo in apnom, ali pa samo z Tutokilom in apnom, sta enako dobra ter tudi stroški precej enaki, samo je drugi način enostavnejši, ker ni treba raznih sredstev mešati v vodi.

Na deset sadnih dreves srednje rasti potrebujemo:

pri prvem načinu 5 kg Drvorina, 4 kg Tutokila in 2 kg sveže gašenega apna.

Tutokil in Drvorin kakor tudi Sulfarol in Arzola so naši domači in vestransko preizkušeni ter od ministrstva za poljedelstvo odobreni izdelki, ki v nobenem oziru ne zaostajajo za tujimi ter so poleg tega tudi cenejši.

S temi sredstvi in na opisani način zatiramo res uspešno vse sadne škodljivce in bolezni s prav malimi stroški ter si zagotovimo res obilno sadno letino in prvovrsten ter tudi zdrav pridelek.

Za Dijaško kuhinjo je nabral Tomaž Stranjšak iz Maribora pri sedmini po svojem rajnem bratu Francu v Hrastju 50 Din. Bog plačaj!

Maribor. Stari ljudje ne pomnijo, da bi v maju kedaj umrlo toliko ljudi, kakor letos. Zadnji teden je bilo na dan po 6 do 7 mrličev v mestu. Menda so to posledice letošnje hude zime. Zdravniki tudi imajo vedno dosti posla z bolniki. — Mestna občina je zopet pričela s tlakanjem Meljske ceste proti Sv. Petru. Do sedaj je bilo tlakanje končano že do meljske vojašnice. Promet za del ceste od vojašnice do ovinka blizu gostilne »Pri zelenem travniku« je za vozove zaprt. — Proti zgraditvi pešpoti ob Dravi na desnem bregu Drave so se pritožili nekateri posestniki zemljišč ob Dravi. Pravijo, da to delo ni absolutno potrebno. — Pokopališče frančiškanske župnije bo na Pobrežju kmalu gotovo. Razširitev Nasipne ulice od Ceste na Brezje do vhoda na pokopališče je že gotova. Sedaj pride na vrsto še ograja. Računa se, da bo pokopališče že letošnjo jesen gotovo. — Srebrno poroko sta obhajala v nedeljo dne 12. maja dobroznana gostilničarja gospod Ivan in gospa Marija Möscha v Stolni ulici. Čestitamo! — Velike konjske dirke bodo na binškošno nedeljo in pondeljek na Teznu. Sodelujejo tudi naši slavni konjerejci z Murskega polja. — Nove hiše stavijo letos naši stavbeniki kar na debelo. Stavbeni podjetnik gospod Vrabl iz Magdalenskega predmestja stavi kar 10 novih stanovanjskih hiš, ravnotoliko gospod Špes. Stavbene zadruga v okolici pa kar tekmujejo, katera bi bila bolj delavna. Skriti prihranjeni jurji romajo na dan in ustvarjajo nove hiše. — Veliko je zanimanje za zgradbo novega kopališča na Dravi na Felberjevem otoku. Sosedji Kamenčani pričakujejo od tega podjetja lep dobiček.

Sv. Anton na Pohorju. Na binškošno pondeljek je pri Sv. Antonu na Pohorju velik shod. Bo dvojno sv. opravilo in sicer ob 6. in ob 10. uri. Častilci sv. Antona iskreno vabljeni na zeleno Pohorje! — Največji shod pa je dne 13. junija, na god sv. Antona. Na predvečer in na drugi dan slovesni sprejem procesij, sv. maše nepretrgoma od štirih zjutraj do desetih, ob 6. in ob 10. uri pridiga in slovesna sv. maša. — Nedelja po Antonovem je lepa nedelja in bosta zopet dve službi božji in sicer ob šestih in ob desetih.

Sv. Peter pri Mariboru. Županstvo občine Sv. Peter pri Mariboru se je izjavilo, da se v vseh nameranih šolskih zakonih ohrani dosedanji obvezni verski pouk ter se je tozadevna izjava odposlala na merodajno mesto. — Obrambna dela (brenje) ob Dravi, ki so se vršila pod vodstvom hidrotehničnega oddelka v Ptujju in na državne stroške, so končana. Z dovršenim delom je izven nevarnosti cesta med Celestrino in Terčovo, katero je zadnja leta vedno bolj izpodjedala deroča Drava.

Ruperče pri Sv. Petru niže Maribora. Pri nas je umrla dne 6. majnika spoštovana, blaga ter dobra mati Barbara Polanec v starosti 47 let. Obilna udeležba na zadnji poti in veliko število vencev so pričali, da je bila pokojna priljubljena v domači ter v sosednjih farah. Ob odprtem grobu jej je govoril domači gospod župnik in pevski zbor jej je zapel žalostinko. Ostani jej ohranjen pri vseh hvaležen spomin!

Spodnja Sv. Kungota. V soboto dne 11. maja smo pokopali ob obilni udeležbi daleč naokoli znanega vinogradnika, cerkvenega ključarja in večletnega skrbnega župana občine Na Ranci gospoda Ivana Drozg. Pokojni je bil izvanredno skrben gospodar in poštena duša skoz in skoz. Ustvariti je znal naravnost čudeže iz naše zemlje. Tako krasno obdelanega vinograda in vseh delov posestva menda ne bodeš našel kmalu, kakor pri Drozgovih Na Ranci. Kakor je omenil mil. gospod kanonik Čizek v svojem govoru ob grobu, se je Drozg vedno ravnal po starem, a večno veljavnem geslu:

Moli in delaj! Drozgova družina je vzgojena v strogo katoliškem smislu. »Slovenski Gospodar« je že star in dobrodošel prijatelj poštene in marljive Drozgovе hiše. Rajnemu Ivanu naj sveti nebeška luč, domačim pa naše sožalje! — Graščina Langental je zopet menjala gospodarja. Na sodnijski dražbi dne 10. maja je kupil to nekdanje cvetoče posestvo lekarnar gospod Petrovič iz Krapine za 970.000 Din. Dolgovi pa še s to svoto blizu niso kriti. — Na Pesnici želijo postaviti novo šolo. Ali težava je, ko ni cvenka. Računa se, da bi nova šola stala blizu milijon dinarjev. Dobro bi že bilo, da se postavi šola, ker bodo potem druge šole v sosesčini razbremenjene.

Šikole pri Pragerskem. Neizprosna smrt je nam pobrala vzor moža po imenu Franca Gorčičana iz Šikol št. 14. Blagi rajni, ki je po kratki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal, je bil dolga leta občinski odbornik, član hranilnice in posojilnice v Šikolah, soustanovitelj gasilnega društva, za katero delo je bil od kralja odlikovan. Z njegovim sodelovanjem se je postavil Gasilni dom, nabavili so za tiste čase moderno brizgalno in drugo orodje. Nikoli ga ni manjkalo, kadar je šlo za povzdigo narodne zavesti, za napredek, moderniziranje in organiziranje gasilstva. To plodonosno delo z drugimi tovariši je rodilo na polju gasilstva lep napredek, saj je čez 30 let delil usodo težkih dni iz ljubezni do bližnjega, ljubezni do naroda in domovine. Bil je v svojem življenju pohleven in skrben mož, vsem svojim in tudi onim otrokom, katerim je bil očim, nobenih ni ločil, za vse je lepo poskrbel. Gasilci in mnogobrojna množica prebivalstva pa je spremila moža in človeka, ki je posvetil vse svoje življenje človekoljubju, dne 1. majnika k zadnjemu počitku na pokopališče v Cirkovce. Blagi oče, Vas več ni, a spomin na Vas živi v naših hvaležnih srcih! Bodi Vam hladna zemljica lahka! — Žalujoč ostali: žena, sina, hčerka in zet.

Sv. Anton v Slov. goricah. Vztor možu pok. Valentinu Kaučič. Otožno sicer in žalostno, da najdemo med nami zelo redko vzornih in značajnih mož, ki jih naš narod stvarno pogreša. So redki, a še tiste ugrabi nemila usoda ter jih bliskoma, nepričakovano, vrže ob tla življenja. Pokrije jih črna zemlja, tedaj čutimo srčni bol, da jih ni več! Takšen vzor mož, delaven in marljiv kakor čebela, bil je tudi sedaj rajni naš Valentin Kaučič, župan v Smolincih. Ne daleč od svoje hiše je najel delo od kmeta v gozdu podiranje drevov, bukev in hrastov, ki so stali ob obrežju sto in stoletja. V teku tega dela je pa začel v sredo 1. maja z drugimi pomagači odžagovati štor teh drevov. V četrtek je delo radi občinskih poslov, da jih redno uredi, prekinil. Nadaljeval je delo v petek dne 3. t. m. Bilo je okrog 5. ure popoldne, ko odžagavata dva delavca štor hrasta, ki je bil podrt čez prepad na drugo obrežje. Ne sluteč nevarnost so odžagali štor, kateri se je pa v bliskoviti naglici spustil in skotalil v prepad ter za seboj potegnil skrbnega in delavnega, 46letnega, še krepkega moža ter mu treščil na njegovo truplo. Ko smo mu prihiteli na klic njegove hčerke na pomoč, bilo je že prepozno. Vsi ki smo te poznali, občani, župljani, bridko čutimo in globoko žalujemo, ker smo te izgubili!

Sv. Ana v Slov. goricah. V proslavo svetega leta se bode obhajala tukaj evharistična tridnevica v soboto, nedeljo in pondeljek dne 25., 26. in 27. maja, katero bodeta vodila dva častita gospoda misijonarja lazarista od sv. Jožefa nad Celjem.

Sv. Bolfank v Slov. gor. Redki in menda edini slučaj v naši fari se je pripetil pretekli teden v Bišu, ko smo imeli kar dva mrliča pri eni hiši. Umrli je namreč oče Murko v lepi starosti 83 let in njegova snaha Treza Murko, žena veleposestnika v Bišu. Oba kar v eni noči. Muke in trpljenja poln je bil njun zadnji ostanek življenja. Prepričani o resničnosti reka: »Kogar Bog ljubi, tega tepe«, lahko z go-

stovostjo sklepamo, da je sprejel njuni duši očiščenje že po skušnji trpljenja k sebi v uživanje boljšega življenja. Kaj lepi pogreb v soboto dne 5. majnika je pričal, da sta blagopokojna uživala vsesplošno spoštovanje domače in sosedne okolice. Naj v miru počivata!

Norički vrh. Tukaj pri nas hišna štev. 51 občina Boračova, okraj Gornja Radgona, se je ena deklica zgubila. Je stara približno 20 let, je slaboumna in prav ne govori. Kdo bi kaj znal o njej ali bi jo kje videl, se naproša, da naznani njeni materi Prajndl. Dobi vse stroške povrnjene. Naslov: M. Prajndl, Norički vrh št. 51, p. Slatina Radenci.

Polenšak pri Ptujju. Zopet so naši zvonovi mogočno zadoneli in nam naznanili, da je šla v boljše življenje najstarejša žena naše fаре; Marija Toplak iz Hlaponce, stara 94 let. Starčka je že več let bolehal in je bila tudi popolnoma slepa. Rajna, počivaj v miru, preostalim pa naše sožalje! — S prvim majnikom je postalo bolj toplo, vsa narava je oživela in se oblekla v zeleno obleko, katere ji letos ni dal sv. Jurij, ampak šele maj. S prvim majem pa smo dobili prave komuniste, rujave hrošče. Ker je to golazen, ki dela letos dosti škode na drevju, drugo leto pa kot ogrc prav občutno škodo v zemlji, posebno krompirju, zato uničujemo letos ta mrčes kar najbolj. To na prav lahek način storimo zjutraj, ko so utrpeli po drevju, jih otresemo, potem pa uničimo. To posebno lahko delajo šolarji. Pobudo za to naj daje šola in starši!

Hardek pri Ormožu. V nedeljo dne 5. maja smo ob lepem številu ljudstva spremili na zadnji poti pokojno samsko posestnico Marijo Cimerman, staro 73 let. Pokojnica je bila požarna, bogoljubna duša, ki je pred leti dala na svoje stroške postaviti lepo kapelico na čast lurški Mariji. V zadnji volji se je spomnila tudi farnih revežev in je zapustila v korist ubožnega zavoda hišo in par parcel posestva. Naj ji bo dobri Bog večni plačnik!

Sv. Miklavž pri Ormožu. Kakor vsako leto, bo tudi letos šolarska prireditve nekaj posebnega. Nastopili bodo šolarji binškošno nedeljo in pondeljek. Igrali bodo igro »Janko in Metka«, ki je tudi na gledaliških odrih vzbudila mnogo zanimanja. Prav lepe so pevske in glasbene točke, ki igro spremljajo. Ljubitelji šolske mladine in poštene zabave se bodo prireditve udeležili. — Narava je oživela. Sadno drevje je v polnem cvetu. Vzbudila se je tudi trta. Tako bujno ne poganja kot prejšnja leta, vendar pa se vidi, da mraz ni naredil tako velike škode, kakor se je prej mislilo. Poščip je sicer večidel uničen, druge vrste pa se precej dobro razvijajo in ako pozneje ne bo kakih naravnih nezgod, se sme pričakovati srednja letina.

Svetinje pri Ormožu. Kakor vse kaže, postanejo Svetinje še slavne. Prav na tihem se je osnovala že pred nekaj meseci godba na pihala. Krizo je že prestala in začela polagoma delovati. Ima nad 20 članov. Vodi jo gospod organist Rakuša, učenec konservatorija v Ljubljani. Ako se bo tudi naprej tako lepo razvijala, bode v celi okolici ena najmočnejših godb. — Sliši se, da se začne v najkrajšem času zidati od Ivanjkovec do Svetinjske krajne ceste. Ker je cesta zelo potrebna, se je vsakdo zelo veselil. Za cesto sta se borila že dva domača gospoda župnika. Prvi ni imel uspeha, sedanjemu gospodu župniku, duhovnemu svetovalcu Bratušku pa se je posrečilo zainteresirati za cesto vse merodajne činitelje. Z neutrudljivim prizadevanjem je dosegel, da se cesta začne graditi, za kar mu bo vsa okolica zelo hvaležna.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Zvonovi so zapelf tužno vest, da je zadela srčna kap zidarskega delovodjo Andreja Kovačiča iz Logarovec na opekarni v Ključarovcih. Pokojnik je bil vzoren mož in skrben oče svojih otrok; bil je tudi naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Šel je zjutraj vesel in zdrav na delo, ali nemila smrt mu je pretrgala med delom nit življenja. Za-

pušča žalujočo ženo in tri sinove. Dragi mož, počivaj v miru!

Moškanjci. Na sedmini pri gospodu Petru Ojnik se je nabralo za odkup zamorčka in botrinski dar 260 dinarjev. Deklica bo krščena na ime rajne Ivane. Upamo, da bo novokrščena Ivankica prosila za svojo rajno botrico in vse darovalce!

Razkrižje. Ravno sedaj, ko nas narava najbolj razveseljuje, ko se vse vzbuja k novemu življenju, je na naš vrt posegla kruta roka neusmiljene žene ter nas oropala ene najljubših cvetic. Prvega majnika nas je morala zapustiti naša draga prijateljica, navdušena družbenka Marije Pomočnice, Justina Novak. Staro komaj 26 let, v začetku najlepše človeške dobe, je uničila zavratna bolezen. Eno celo dolgo leto je trpela, na koncu pa vsa izčrpana, izmučena hrepenela po večnem počitku. Pogreb, ki se je vršil dne 3. majnika, je bil zares sijajen. V spremstvu treh preč. gg. salezijancev ter v spremstvu 40 belo oblečenih družbenk Marije Pomočnice in nebrojnega naroda je bila položena k večnemu počitku. Na grobu se je v imenu pokojne poslovil preč. g. ravnatelj Peter Cziguš ter v priložnosti s svojo mogočno in v srce segajočo besedo bodril mladino za krepostno življenje. Med glasnim in splošnim jokom vseh prisotnih so družbenke spustile krsto v grob in svoji dragi tovarišici še enkrat prisrčno zaprosile večnega mira. — Članice Družbe Marije Pomočnice.

Petrovče. Na dan Vnebohoda se je vršila spominska slavnost na čast padlim vojakom. Ob tej priliki je govoril gospod Bonač ter se spominjal padlih vojakov. K temu je tudi pripomoglo ubrano petje, katero so izvajali učenci orglavske šole v Celju. Pela se je Bervarjeva nova žalostinka »Zbogom« in »Doberdoba«.

Šmartne ob Dreti. Krasno majsko jutro po praznični slovesnosti blagoslovitve novih zvonov pri podružnici sv. Jošta v nedeljo dne 5. majnika je polnilo srca stoterih udeležencev nade in okolice z radostnimi, pobožnimi molitvami, v božjem miru, na solnčnem, zelenem trību. Po slovesni službi božji sta bila zvonova dvignjena v stolp.

Dramlje. Po nad dve leti trajajoči mučni boleznini v nogi nas je zapustila 4. maja preblaga gospodinja Marija Lavbič, p. d. pri Pecki v Svetelki, v starosti 67 let, o kateri se lahko reče, da jo je cela župnija spremljala k večnemu počitku. Blagopokojna je bila prelep vzor krščanske matere, z odprtimi rokami do revežev jo bodo pač težko pogrešali. Blagor njeni duši, žalujočemu možu ter celi rodbini naše iskreno sožalje!

Mala naznanila.

Vabilo na redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Šmarjeti pri Rimskih toplicah, r. z. z. n. z., ki se vrši v nedeljo dne 2. junija 1929, predpoldne ob 8. uri v uradni pisarni Stara šola. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1928. 3. Spremembe pravil. 4. Slučajnosti. Ako prvi občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši v smislu § 35 združenih pravil eno uro pozneje drugi občni zbor, kateri sklepa pri vsakem številu navzočih članov. — Načelstvo. 619

Vabilo k rednemu občnemu zboru Ljudske hranilnice in posojilnice v Ormožu, r. z. z. n. z., ki se vrši dne 1. junija 1929 ob eni uri popoldan v prostorih zavoda hiš. št. 10 s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Poročilo o izvršeni reviziji. 4. Odobrenje računskega zaključka za leto 1928. 5. Sprememba pravil. 6. Slučajnosti. — Ako bi ob določeni uri ne bilo zadostno število navzočih članov, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki sklepa ne glede na število navzočih članov. — Načelstvo. 617

Vabilo k rednemu občnemu zboru Kletarskega društva v Ormožu, r. z. z. o. z., ki se vrši dne 1. junija 1929 ob 3. uri popoldne v mali dvorani pri kletarski gostilni. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega rednega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1928. 4. Nadomestna volitev enega člana načelstva. 5. Slučajnosti. — Ako ob določeni uri ni občni zbor sklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki je glasom pravilno sklepčen ob vsakem številu navzočih članov. — Načelstvo. 618

Služkinjo za srednje veliko kmečko posestvo, staro približno 40 let, ki zna navadno kmečko kuhati in tudi opravljati vinogradniška dela in bi lahko po potrebi nadomestovala gospodinjino, se sprejme. Glavni pogoji so: pridnost in zanesljivost. Plača po dogovoru. Nastop 1. ali 15. julija. Ponudbe na: Lovro Čremožnik, Celje, Kralja Petra cesta. 616

Služkinja, ki zna nekaj kuhati, se sprejme takoj k dvema osebama. I. T. Smontara v Mariboru, Magdalenska ulica 15. 612

Prodajam posestvo 6 oralov prvovrstne zemlje ob glavni cesti Ptuj—Maribor, Bregar, Hajdoše, Ptuj. 620

Tesan les

kupim za takoj ali kasneje, eventualno dam predplačilo. Kupim tudi gozdne komplekse. Javiti pod »Tesano« na upravo lista. 607

Jabolčnik prvovrsten prodaja Kosi, Petrovče (Mirazan). 611

Mlin na lastnem zemljišču, 3 tečaji, stope, v dobrem stanju, na stalni vodi, je na prodaj. Cena 15.000 Din. Zglasiti se je pri Filipu Pačnik, Libeliče pri Dravogradu. 614

Naročnikom na »Sv. mašo za šolsko mladino« naj služi v vednost, da je omenjeno muzikalno delce že v tisku in se začne okrog Bin košti razpošiljati po vrsti, kakor so došla izdajatelju naročila. V Središču, dne 12. majnika 1929. Anton Kosi. 615

Občinam in varuhom naznanjam, da sprejem v učenje čevljarke obrti fanta, tudi brez staršev. Pogoji: zdrav, pošten in ubogljiv. Naslov: Ekart Ivan, Maribor, Magdalenska ulica 42. 610

Ako ni vaš strelvod pravilno inštaliran, je boljše, da istega odstranite ali ga pustite od strokovnjaka pravilno montirati. Rihard Jakelj, konc. inštalater, Slovenjgradec, vam novi strelvod inštalira od 800 Din naprej. Obenem vam inštalira vodovode po konkurenčnih cenah. 607

Franc Drofenik, Poljčane, dobavlja v vagon-skih pošiljkah pesek za posip vrtov, dvorišč itd. Razpošilja tudi gramoz in pesek za zgradbe najceneje. 591

Motorno kolo v dobrem stanju se proda poceni. Naslov v upravi lista. 604

Vinotoč Dreisiebner Ivan, Špičnik, odprt do 5. avgusta. 609

Mesarskega pomočnika, zanesljivega in dobro izurjenega v nakupu živine sprejem takoj v službo. Pepca Unger, Marija Snežna v Slovenskih goricah. 590

Dva pridna hlapca okrog 30 let stara, se sprejmeta pri g. Ivanu Špes, Maribor, Betnavska ulica 26. 589

Delo dobi 6 do 8 tesačev za tesanje tramov in 10 delavcev za sekanje bukovine in napravo drv. Fr. Gorjanc in Cie., Sv. Ožbalt, Brezno. 595

Sprejem solidno sobarico in pomivalko z dobrimi spričevali. Nekrep Marija, gostilničarka v Mariboru, Vetrinjska ulica 4. 575

Vsak boter

se lahko prepriča, kako dobro in poceni dobi za letošnjo birmo ure, zlatino ter srebrnino pri

F. KNEŠER, urar
MARIBOR,

Aleksandrova cesta št. 27, blizu glavnega kolodvora (popreje Kiffmann). 508

Prepričajte se, da je moja reklama tudi resnična.

Res

najcenejše in dobro kupite vsakovrstno špecerijsko blago

kakor: fino bučno, namizno, ripsevo in laneno olje, vedno svežo kavo, lepo bannatsko krušno in fino moko

priporoča

WEIS JOSIP
prej Hartfinger
Maribor

618 Aleksandrova c. 29.

„Ljudska samopomoč“

podporno društvo za slučaj smrti v Mariboru, sprejme v oddelke A, B, C in D vse zdrave osebe od 1. do 50. leta; podpora v teh oddelkih znaša do največ 1000, 2000, 4000, 10.000 Din. V novo ustanovljen oddelku E sprejememo do konca tega mesca še tudi vse zdrave osebe od 50 do 60 let, toda le z zdravniškim spričevalom. Najvišja podpora v oddelku E znaša Din 20.000, posmrtnina za vsak smrtni slučaj Din 10.—. Zahtevajte takoj brezplačno pristopno izjavo od »Ljudske samopomoči« v Mariboru, Aleksandrova cesta 45. = Število članov 11.500. = Na podporah izplačali nad 500.000 dinarjev. 605

Zanimiv prizor pred sodiščem. Pred kazenskim sodiščem v Parizu je zagovarjal odvetnik ponarejevalca vina z vznesenimi besedami: »Ne, moj varovanec ni vina ponaredil, njegovo vino je pristno. Ta račun tukaj dokazuje, da je vino iz svežega grozdja. Ta račun je takorekoč rojstni list vina . . .« — »Ali imate tudi krstni list seboj?« je vprašal predsednik advokata med glasnim krohotom občinstva.

Otroci. Pepca: »Janko, pojdiva se igrat ata in mamó!« — Janko: »Saj res, samo da me ne boš preveč tepla.«

Stanovska zavest. Postopač: »Nikar se tako prevzetno ne držite, gospod žandar, in nič si preveč ne domišljajte; saj mora biti vendar vsakega izmed nas sram, ako ga ljudje vidijo v vaši družbi!«

Žaljiva primera. Rokodelec je obiskal s svojim sinom, ki je bil visokošolec, domačo gostilno. Pri odhodu je hotel plačati sin, a krčmar ga je dobrovoljno zavrnil: »Nikar ne plačujte za očeta. Kdo je še kedaj videl, da bi krava sesala tele!«

Oslovske glave. Kmet pride v mesto ter si ogleduje izložbe raznih trgovcev. Ko pride do izložbe menjalca Krajnca, najde okno prazno. Ko ugleda gospoda med vrati, ga vpraša: »Gospod, kaj pa prodajate vi, da ne vidim ničesar v vaši izložbi?« — »Oslovske glave!« se odreže menjalec. Kmet mu odgovori mirno: »Tako, tako! Imate pač dobro trgovino, ker ste že vse prodali in vam je ostala le še ena!«

Vprašanje in odgovor. Nekega dne se je sprehajal slavni dunajski dvorni pridigar Abraham a Stankta Klara po ulici in vprašal nekega, ki je ravno šel mimo: »Koliko je ura?« — Ta se je hotel ponorčevati s patrom in mu odgovori: »Zdaj je ura, ko gredo osli pit.« — »In vi ste še vedno tukaj?« mu odgovori pridigar.

Pobožna želja. Mož: »Ti, Mica, ponoči se mi je sanjalo, da sem padel v vodo in utonil!« — Žena potihoma: »O, da se ni to zgodilo po dnevu!«

Stalna potreba. Gospa: »Ti, Anica, pa še vedno hodiš k nam po juho za bolno sestro. Ali ni sestra že zdrava?« — Ančka: »Zdrava je že, je pa še zmerom.«

Pri zdravniku. Zdravnik: »To tresenje moramo na vsak način dobiti iz vašega telesa! Povejte, kedaj vas trese najhuje?« — Bolnik: »Takole, takole takrat, kadar žena išče palico!«

Dober izgovor. Gospa pošlje služkinjo na trg kupit jabolka. Ko se ta čez dolgo časa zopet vrne, ji nevoljna reče: »S tem pa nisem zadovoljna, da se toliko časa obirate po mestu, bila bi rabila

jabolka že pred eno uro!« — Služkinja: »Nikar se ne vznemirjajte, gospa, mislila sem si, jabolka čimbolj so vležana, tim boljša so!«

V šoli. Katehet, ki je razlagal učencem grdobno laži, vpraša naposled čevljarjevega dečka: »Vinko, povej, kdo laže?« — Deček vstane, se popraska za ušesom ter nem golta sline. Katehet, hoteč mu olajšati položaj, mu pomaga: »Laže tisti, ki . . ., no, kdo, govori?« — Deček se opogumi in izjeclja: »Laže tisti, ki . . ., laže moja mama, ki pravi, da je izgubila glavo, pa se je vendar le drži!«

Januš Golec:

Visoke — nizke pete!

Gospa Kolenčeva je znana ter čislana gostilničarka, iskana kuharica ter umna gospodinja. Je že gledala očaka Abrahama, preskrbela jej od Boga zapupano deco, pa še vedno dela in gara, kakor bi jej bilo prisojeno, živeti do sodnega dne.

Prej ali slej odreče človeku eden od telesnih udov, na katerem začne glodati črv bolezní.

Kolenčeve mame se je lotila zajedalka bolezen na levi nogi. Boleti jo je začela od stopala do boka. Nekaj jo je ščipalo, peklo in vse to brez vsake najmanjše otekline. Ni pomagalo ne drgnjenje z droženko, ne mrzli in ne topli obkladki. Precej se je noga pomirila, ako je po telesu obilna gospa počivala. Čim več in čim dalje na nogah, tembolj se je razljutila bolezen. Vse zdravilne nasvete dobrih ženic prijateljic je preiskusila, da bi se postavila zopet krepko ter nemoteno na obe stopali, — ni šlo in ni šlo.

Zdrave ter krepke noge so za pridno krčmarico vse! Nekaj nad pet križev preko hrbta, a za bogznaj koliko časa v postelji in iz te v prerani grob, ta bridka zavest je mučila Kolenčevo majko precej časa.

Vso objokano, nevoljno, da, naravnost obupano sem dobil nekega večera pod debelo pernico na ležišču pri ku-

hinjskem štedilniku. Tožila mi je med solzami prebridko gorje, ki jo šiba veliko prerano in to še na ta nesramni način, da se na zunaj trpljenje niti najmanj ne pozna! Popis nevidnega in globoko ukoreninjenega obolenja je pač ta, da se razlezejo pri daijši hoji uprav peklenske muke po celi levi nogi. — Smilila se mi je dobra mamica in sem bil resnega mnenja: Kolenčka ima po zlodejevo neznosno bolezen »is-hijas« (vnetje nožnega živca). Ta bolezenski črv je na zunaj neviden, pa grize, struže, grabi ter ščipa, da je natural že marsikaterega bolnika v obup. Bolezen se da prepoznati koj po pojavu, Bog varuj zamude! S to razlago sem tolažil bolnico ter jej svetoval zdravnik, ki je priznan strokovnjak za uspešno ustrahovanje sicer neznosnega življenja vnetja.

Krčmarica mi je bila hvaležna za dober nasvet. Obljubila je, da se bo zgalsila koj drugo jutro pri nasvetovanem zdravniku.

Zjutraj je bilo boljše, za nekaj dni so bolečine pobegnile, Kolenčka je pozabila na hitro zdravniško pomoč.

Presneto, noga je zacvilila ponovno s tako srditostjo, da je sklep: k zdravniku pomočniku — postal tudi meso.

Starejši gospod je ženko sprejel nad vse ljubeznivo. Poslušal je dolge lita-

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Bistro jo je opazoval detektiv, ko je govorila s tovariši. Njeno izrazito glavo, ki so ji porezani lasje dajali odločen, samovoljen, fantovski značaj, njen ovalni, skoraj lepi obraz, ki je v njem vsaka poteza govorila o krepki, neuklonljivi volji, vsako njeno kretnjo, ki je pričala o zapovedovalnem, močnem duhu, čudil se je, da se mu ta obraz zdi znan — in spomnil se je na popis, ki ga je ovaduh dal Lefèvre o Španjolcu. Da, to je bil tisti temni, zagoreli obraz, tiste črne oči brez trepalnic in malo obrvmi! In tisti tuja izreka francoščine!

O, tile ljudje so se znali našemiti, kakor jim je kazalo, spremenili so celo spol, kakor drugi ljudje spremenijo obleko! In njihova osebnost je bila pogosto celó njihovim lastnim ljudem neznaná.

Le par sekund so počivale detektivove izkušene in izvežbane oči na ženski. pa videl je do-

volj. Njegova domnevanja ga niso varala. Sloviti roparski vodja, Španjolec imenovan, je stal tamle v sobi, pa Španjolec je bil — ženska.

In ko jo je gledal, napol občudovaje napol pomilovaje, se je obrnila. Njene temne, žarke oči so se srečale z njegovimi mirnimi, brezizraznimi, opazujočimi.

In v tistem hipu sta oba vedela, kaj misli drug o drugem.

Ona ni trenila. Vzdržala je njegov hladni, mirni pogled, ni zrnila, ni kriknila, po počasi, premišljeno je segla v nedrije in potegnila iz njih pištolo.

On pa, vaje takih nastopov, nagel in iznajdljiv, je v tistem trenutku skočil nazaj v vežo. Pograbil je za vrata, jih z glasnim treskom zaloputnil in ko blisk tako naglo sunil zapah pred nje.

Strel je počil. Španjolka je ustrelila. Mož v sivi suknji se je z vso silo uprl v vrata in premišljeval, ali bo pač prišel Lefèvre o pravem času, preden bodo počili naboji in deske.

Težki koraki Lefèvrevih ljudi so res koj zabobneli zunaj pred hišo. Še par trenutkov napetega čakanja, vrata so ječala in se upogibala pod silnim pritiskom ujetih roparjev.

Izšel je I. in II. zvezek!

Res niste še naročili

Karl Mayeve knjige?

Ne čakajte, dokler se že dobi. Nad 1000 knjig že razprodanih, ostanek bo kmalu! Pišite Tiskarni sv. Cirila Mariboru.

nije o bolezni, ki so končale s povestjo o mojem nasvetu k njemu, ki je edina uspešna odpomoč zoper ishijas.

Zdravnik je bil mnenja, da sem pogodil pravo, ker sem jej svetoval ravno njega, ki je ozdravil že toliko žensk na bolanih nogah. Zaenkrat je še prepričan, da ne gre za ishijas, ampak za bolezen lažje vrste, ki se jo da prepočiti pri strogi pokorščini bolnika v osmih dneh. Pregledal je nogo, jo pretipal, snel očala, prekrižal roke na prsih, sedel tik k bolnici in jo vprašal:

»Gospa, koliko tehtate?«

»Okoli 137 kg«, se je glasil bolj po tihem in sramežljivo zaupani odgovor.

»Se čudim, zelo čudim, dobra gospa«, je nadaljeval zdravnik, »da imate pri toliki telesni teži tako nežno majhno stopalo in sploh celo nogo brez vsake napake. Koliko žensk pri Vaših letih je glede nog čisto na žalostni stopnji švajdravosti, oteklin, mučnih izrastkov, odprtin in seveda tudi kurjih oči. Vseh teh običajnih napak Vaša bolna noga nima, da, ona je na zunaj brezhibna, kakor pri 18letnem — čednem dekletu.«

Saperment, te lepe in z milino govorenje besede so bile balzam za Kolenčko.

Dobrosrčni gospod se je še dotaknil na rahlo vprašanja:

»Koliko let, dobra mamica, že prenašate 137 kg na tako visokih petah?«

»Veste«, je začela bolnica, »moje noge so že tako vajene, da sploh ne bi zamogla napraviti niti koraka po nizkih petah. Stojim na visokih podpetkih, odkar je začela ta moda, to bo gotovo dobrih 20 let.«

Zdravnik je vstal, stopil k omari in jo odklepal z vprašanjem:

»Ljuba gospa, katero številko imajo Vaši čevlji?«

»Prav prijetno obuvam že leta in leta šte. 39.«

Iz odprte omare je vzel gospod 2 podplata in sicer enega rujave in drugega črne barve. Stopil je tik pred Kolenčko, jo potrepljal po hrbtu ter začel resno, a vendar ljubko:

»Prijateljica, tu le v roki imam dva uložka za čevlje. Na zunaj je videti le usnje, a glejte, izza sredine se kaže nekaj belega. To belo, ki je obšito od dveh strani, je doslej najbolj uspešno zdravilo proti bolezni ki mrcvari Vašo levo nogo. Da trganje ne uskoči iz leve v zdravo desno nogo, je treba nositi oba uložka. Ako boste rabili po dnevu 8 dni to sredstvo, Vam jamčim, da bo noga zdrava. Vzamimo slučaj, da bi se moje besede ne uresničile, potem pridite po preteku 8 dni in bova začela mazati.«

Zdravnik je vzel le malenkost za to dolgo preiskavo in temeljiti nasvet.

Spremil je gospo iz preiskovalne sobe na ulico in jej odprl vrata pri čevljarju. Tukaj je zapovedal:

»Mojster, dajte gospej en par čisto nizkopetnih čevljev šte. 39 in en par šte. 40.«

Lastnoročno je porinil v enega rujavi in v drugega črni uložek, koja je bil prinesel seboj.

Kolenčka je morala na licu mesta obuti novokupljeno nizkopetno obuvavo s črnim uložkom in marširati po delavnici. Nevede je ubogala ter stopala krepko in z lahkoto!

Zdravnik in čevljar sta se zadovoljno muzala debeluharici, ki je še vedno marširala, dokler je ni ustavil doktor s pripombo:

»Kar vidim, kako blagodejno vpliva zdravilo v uložku, ker Vaši koraki so sigurni in brez bolečin. Sedaj jamčim, da bo Vaša lepa in brezhibna noga čisto zdrava tekom 8 dni. Ob delavnih nosite prostorno številko 40 s črnim uložkom, ob nedeljah pa številko 39 z rujavo ulogo. Zdravilo v ulogah pomaga le v teh novih čevljih in mi morate oba uložka vrniti v 8 dneh.«

Poslovala sta se in kako je brzela debela Kolenčka krepkih korakov in brez občutka črva bolezni domov. Hvalila je s solzami osrečenimi očmi zdravnika, ki ni le preiskaval, govoril in pisal recepte, ampak tudi odpomogel takoj!

Kolenčeva mama se ni zavedla celih 8 dni, da maršira po čisto nizkih pe-

tah. Kdo bi pa tudi gledal na tako malenkost pri peti, ko je docela izginilo ščipanje in poprejšnja neznosna utrujenost, ki je težila nogo od stopala do boka.

Iz cele okolice so kar vrele h krčmarici prijateljice in radovednice, ker so se hotele prepričati na lastne oči, da je težka mama ozdravela na nogah po enkratnem obisku pri čudovitem zdravniku. Kolenčka je znala raztegniti obisk pri doktorju na dolgo v vse mogoče zanimivosti, o ljubkosti, prisrčnosti, pameti ter izkušenosti, ki dičijo rešitelja ženskih nog iz spon vsakojakih boleznih.

Predno je minulo 8 dni in je vrnila Kolenčka zdravniku oba uložka, sta že ozdravila on in čevljar bogzna koliko bolnic na isti način kakor njo 137 kg težko, ki je prenašala ude svojega rojstva nad 20 let na prismojeno visokih petah. Ženske so bile prepričane o čudežni zdravilni moči zdravnikovih uložkov; pametni moški so se muzali, ker je vendar enkrat starejši zdravnik potegnil njihove ženice ter hčerke na pametno plat nizkih in edino zdravih ter za hojo prikladnih pet!

Zdravnik je zaslužil, čevljar istotako in ženski spol je ozdravljal na nogah, ki morajo biti krepka ter trdna opora na dolgi in težavni poti po kolovozih človeškega življenja.

Danes pišejo veliko po knjigah ter časopisih proti novodobni ženski modi. Vse obsodbe so vredna prekratka krila, preveč izrezane bluze itd. Vsi gromovniki proti novotarijam v ženski modi pozabljajo na visoke pete, ki niso samo nekaj nelepega ter nenaravnega, ampak naravnost za zdravje človeških nog poraznega! Ako bo stala in stopala moderna ženska enkrat po pametno nizki peti, se bo tudi oblačila moralnim predpisom odgovarjajoče.

Zgorajne vrste sem zaupal javnosti, ker prodira nesrečna moda visokih pet tudi na deželo, kjer je krilatila do pred kratkem pamet pri temelju telesa — pri petah!

In Lefèvre je pridrl s svojimi ljudmi v vežo. Detektiv je odskočil in vrata so se podrla s strašnim treskom.

Roparji, zajeti v lastnem brlogu, so se besno branili. Pa topot so bili dnevi njihovega delovanja šteti.

Deset minut je trajal boj moža zoper moža brez ozki prag, par policistov je obležalo mrtvih in ranjenih, in obvladali so jih, je varno povezali in zaklenili v Chéronovo klet. Tam so strogo zastraženi čakali na odgon v Alençon in dalje v Bicêtre, kjer jih je pričakovala obsodba.

6.

Na Chéronovi farmi je spet zavladal mir.

Policisti so odšli domov, le dva sta ostala na straži, roparji so bili varno shranjeni v Chéronovi kleti med krompirjem in zelenjadjo, komisar in mož v sivi suknji sta ostala sama.

Skupno sta se vrnila v sobo, v kateri so malo poprej zborovali roparji.

Polomljen stol je ležal pri peči, kjer si je ženska z ostrizanimi lasi in črnimi očmi dala opravka, ko je mož v sivi suknji pogledal v sobo. Brez posebne težave je našel tajni detektiv skri-

vališče. Za dober čevljev visoko v dimniku so bila železn vratica v zidu. Njegovi vajeni prsti so kmalu našli skrito pero, vratica so odskočila.

In pred poželjivimi očmi častivrednega komisarja je ležal dragoceni demantni prstan gospoda de Kerbelay, ki je bila nanj razpisana visoka nagrada ter kakih dvajset tisoč frankov v bankovcih.

»Ampak — kako ste prišli na to?« je vprašal, ko sta pol ure pozneje sama stopala proti domu.

»Stvar je bila jako preprosta, moj dragi gospod Lefèvre,« je suho odgovoril mož v sivi suknji. »Ko ste se pripravljali na naš drugi pohod, sem enostavno šel poizvedovat na policijo, ali ima stari Chéron res snaho, sina in dvoje vnukinj pri hiši. Iz vaših lastnih zapiskov sem zvedel vse potrebne podatke. Našel sem v njih, da stari Chéron ne živi več, da je imel tri sine, da pa so vsi trije že zdavnaj odšli v svet. Drugo se je podalo samo po sebi.«

»Mislim,« je skesano priznal komisar, »da bi bil moral tudi jaz iti gledat v naše zapiske, kako je s Chéronovo družino, preden sem se odpravil na ta neumni pohod —«

»Mislim, da bi bili morali predvsem mene

SOCIJALNO VPRAŠANJE

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Jerajev knjiško: »Socialno vprašanje« za Din 28.— v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

v lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

17¹

Ovratnike

mehke, pol-irde,
irde, kaučuk!

Na drobno! Na debelo!

L. PUTAN, CELJE

Ustanovljeno 1898 592

Večjo množino bukovih in hrastovih cepljenih drv in okroglic lahko sedajšnje sečnje kupi Rudolf Dergan, trgovec, Laško in prosi najnižje ponudbe za meter klafro vagon naloženo. 573

Zahvala.

Za številne dokaze iskrenega sočutja povodom pre-rane smrti moje dobre soproge

Jelice Šabeder roj. Jančič

in za poklonjene vence se tem potom vsem najtopleje zahvaljujem. Posebna zahvala preč. duhovščini in pevskeemu zboru za ginljive žalostinke, ter vsem ki ste predrago pokojnico v tako častnem številu spremljali na njeni zadnji poti.

Jarenina, 1. maja 1929.

595

Alojz Sabeder, mož in sorodniki.

Revolucija
v mizarški stroki!

MIZARSKI LES

INFORMACIJE DAJE
DRUŠTVO ZA OBRTNE
POTREPNOSTI
U OSIJEKU.

484

Posestvo na prodaj. Pri Sv. Trojici v Slov. g. je na prodaj bivša Posingerjeva gostilna z vsemi posestvi vred v približni izmeri 7 orolov. Posestvo se lahko ogleda vsaki čas. Pogajati se je z lastnikom Antonom Tisovic, posestnikom pri Sv. Trojici v Slov. gor. Pojasnila daje tudi Fran Štupica, notar pri Sv. Lenartu v Slov. gor. 519

Išče se trgovec v najem št. 60 zraven biralnice v Muretincih. 558

VOZNI RED

veljaven od 15. maja, je izšel. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane

2 Din

Pljučal Pljučne bolezni ozdravi strokovnjak (strokovne knjige!) dr. Pečnik, zavod (Privat-Lungenheilstalt) Sečovo, železniška postaja Rogaška Slatina. 582

Lepo kolje za vinograde, cepane in rezane, ima poceni na prodaj tvrdka Straschill in Felber, trgovina z lesom, Maribor, Pristaniška ulica 8, telefon 51. 550

Dober krompir kg po 1.50 Din in dobro pijačo in vino ima za prodati: Iv. Jaušnik, Spodnja Sv. Kungota, Murgraben. 587

Izpraznjena zastopstva

v krajih Mežica, Prevalje, Guštanj, Dravograd, Vuzenica, Muta, Marenberg, Vuhred, Ribnica na Pohorju, Sv. Lovrenc na Pohorju, Gornja Sv. Kungota, Sv. Jakob, Sv. Trojica, Sv. Lenart v Slov. goricah, Gornja Radgona, Slatina, Slov. Bistrica, Konjice, Poljčane odprvoyrsten domači zavarovalni zavod. Isti sprejme tudi kupčijske posredovalce za mesto Maribor in okolico. Ponudbe do 25. t. m. na oglasni oddelek pod šifro 596

„ZAVAROVALNO ZASTOPSTVO 3150“

vprašati za svet,« je hladno povedal mož v sivi suknji.

O »Španjolcu«, ki je bil pravzaprav Španjolka, pa sem našel v zapiskih notranjega ministristva tele podatke:

Obsojena je bila na pet let težke ječe, ko pa so po padcu Napoleona zavladali spet Bourboni, so njeni prijatelji za njo pri kralju prosili za pomiloščenje. Bila je res tudi pomiloščena in je dobila še majhno pokojnino iz kraljeve zasebne blagajne »za zasluge izkazane Njegovemu Veličanstvu in v zadoščenje za prestano trpljenje«. In med političnimi ujetniki leta 1816 sem bral tudi njeno ime: Karolina Mercier, imenovana Španjolec.

III.

Skrivnost gospodične Vaillant.

1.

Zločini, ki so vznemirjali Alençon in okolico in vso Normandijo, niso bili navadni zločini, storjeni zgolj iz pohlepa po denarju, bili so politični zločini in so imeli korenine v političnih

razmerah tistih časov Napoleonovega cesarjevanja.

Znano je, da se je Korsikanec Napoleon v zadnjih letih francoske revolucije povzpел do diktatorske oblasti in si nazadnje nadel tudi cesarsko krono. Toda royalisti, pristaši bourbonske kraljevske hiše, niso bili s tem »plebejskim« cesarjem zadovoljni, hoteli so obnoviti kraljestvo Bourbonov in dvigniti na prestol potomca Bourbonov, Ludovika XVIII. Razsežno zaroto so razpredli po vsej deželi, največ pristašev so imeli v severozapadni Franciji, v Normandiji. Imenovali so se Chouani. Plemstvo in meščani pa tudi nižji sloji, so bili člani zarote, prvi so vodili ves pokret, drugi pa so bili njihovo izvršilno orodje.

Predvsem so hoteli Chouani vznemirjati deželo, povzročati nered in vzbujati nezadovoljnost s cesarsko vlado. Ropi in poboji so jim bili dobro došlo sredstvo v ta namen. In ker so izvrševalci zarotniških načrtov, razne roparske tolpe, hoteli biti plačani za svoje delo, blagajne zarotnikov pa so bile prazne, zato so si z ropi in vlomi skušali nabaviti tudi denarna sredstva za svoje prevratne namene. Vmes pa so že tudi pripravljali prevrat v velikem obsegu, ki bi naj kronal nji-

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še to zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Za birmance,
obleke, klobuke, perilo, kravate, čevlje
I. t. d. kupite najceneje in najboljše pri
JAKOB LAN-U, MARIBOR
Glavni trg 2 585 v lastni hiši

Preša hrastova stara v dobrem stanju in kompletna se proda. Stanislav I. Lubienski, Jarenina. 599

Vajenca poštenega takoj sprejem, kateri že nekaj zna ima prednost. Pregl Franc čevljar, Kaniža, p. Pesnica. 600

Učenec močan in zdrav se sprejme takoj pri g. Krautsdorfer, trg Loče pri Poljčanah. 597

Sodarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu. Fran Repič, sodar, Ljubljana, Trnovo. 602

Veletrgovina z železnino PINTER & LENARD, MARIBOR

ALEKSANDROVA CESTA 32-34

Traverze, cement, železo, poljedelsko orodje, kovanje za stavbe, orodje za kovače, mizarje itd., štedilniki, kuhinjska posoda, v veliki izbiri in po najnižjih cenah.

Pohištvo — Preproge
posteljina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištvena tkanina I. t. d. najboljše in najceneje pri
KARLU PREIS, MARIBOR, Gosposka 20
Brezplačni ceniki. 581 Brezplačni ceniki.

Denar naložite najboljšo in najvarnejšo pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

F. Z. Z. D. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka
ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

Nobena pleša več! Polne lase, fine brke!

Več tisoč dam in gospodov pripisujejo svojo bujno rast las zdravniško priporočenemu »Tilo« Fluid za okrepčanje las. »Tilo« odstrani

luskine in zabrani izpadanje las, prehitro osivelost, lomljenje in cepljenje las, požiivi in osveži lasna tla in doseže hitro in bujno raste las, tako da v kratkem času postanejo še enkrat tako dolgi. »Moja frizura je postala že po štirikratnem rabljenju Vašega Tilo-Fluida za okrepčanje las trikrat tako bujna«, piše gospa T. I. — Cena 16 Din. 3 steklenice 34 Din, 6 steklenic 55 Din.

Dr. Nikol. Kemény, Košice, poštni pred. 12/L 14 ČSR.

Na prodaj Velik promet - majhen dobiček!

je hiša z gospodarskim poslopjem z izvanredno lepim posestvom obstoječim iz velikega sadonosnika, vinograda, njiv, travnika in gozda v Zagorcih štey. 66, srez Ptuj. 598

O tem Vas prepričajo moje cene, ker lahko dobite že za 320 Din fine štofaste moške obleke in že za 135 Din lepe štofaste obleke za dečke. Pravtam se dobé tudi najrazličnejši štoli za moške in ženske obleke po izredno nizkih cenah. Na izbiro je tudi več sto drugih predmetov! Vse po najnižjih cenah!

Za obilen nakup se priporoča trdka

IVAN MASTNAK, CELJE

Kralja Petra cesta št. 15

223

Velika moda

so spomladanski in letni plašči, posebno če so fini in krasno izdelani. Predno si letos nabavite plašč, pod nobenim pogojem ne opustite si preje ogledati novi ilustrovani cenik veletrgovine Stermecki, radi tega pišite še danes po njega, ker ga prejmete popolnoma zastoj. Cene plaščev so: modno križasti 258 Din, moderno melirani 350 Din, kasha 410 Din, kasha z svilo podložena 585 Din, coverkot 600 Din, kasha dunajski modeli 840 in 1115 Din. Razen tega najdete v ceniku krasne modele od bluz, kostumov, kril, otročjih oblek in več tisoč slik od raznih drugih predmetov. Kar ne ugaja se zamenja ali vrne denar.

Veletrgovina R. STERMECKI, CELJE, št. 24. Slov. 159

Za kovače

angleški koks, kovaški premog, oglje in vsa železnina se kupi najceneje v veletrgovini
H. ANDRASCHITZ, MARIBOR
Vodnikov trg 4. 504

Ni potreba,

kupovati po visokih cenah na obroke, ker dobite proti takojšnjemu plačilu polovico ceneje vsakovrstne obleke, klobuke, perilo, kravate, čevlje itd. pri

JAKOB LAN-U, MARIBOR
Glavni trg 2 v lastni hiši

Oglejte si izložbe in zalogo!
Cene brez konkurence!

586

Katar v spolovilih.

„... „Bissulin“ me pri nadaljnih več kot 1000 živalih ni pustil na cedilu“. Živinozdravnik D. Deutsche Tierärztl. Wochenschr. 19. Jahrg. Nr. 11.

„... Čez 300 krav z „Bissulin“ zdravljenih vse z enakim uspehom“. Živinozdravnik Dr. S. Berl. Tierärztl. Wochenschr. 27. Jahrg. Nr. 16.

„Bissulin“ se dobi le na odredbo živinozdravnika H. Trommsdorff, Chem. Fabrik Aachen. (Brošura) knjižica s sliko bolezni brezplačno pri zalogi: „LYKOS“ Mr. K. VOUK, ZAGREB, Jurjevska ulica 8. 594-V

Vi ne najdete
irgovine,
kjer bifako do-
bro kupili kakor
pri
Franc Koleriču
v Apačah

Posebno dobro in poceni:

Cefir za srajce od 10-15 Din m

Belo platno za srajce od 8-14 D m

Delene za celo obleko za 58 Din

400 Blago za ženske obleke iz ovčje volne od 25-120 Din m — Blago za moške obleke od 40-250 Din m — Izgotovljene moške obleke iz dobrega blaga à 290 Din — Izgotovljeni moški čevlji od 145-200 Dn — Izgotovljeni ženski čevlji od 130-150 Din

Apno in cement

najceneje v glavni zalogi 471

H. ANDRASCHITZ, MARIBOR,

Vodnikov trg 4.

Velika izbira kamgarna, poplina, svilo že od

20 Din

naprej se dobi!

pri 106

I. TRPIN - u

Maribor, Glavni trg 17

Ia modra galica 98/99% „Montecatini“, fino žveplo „Ventilator“

se dobi po najnižji ceni pri tvrdki AUGUST ŽLAHTIČ, Maribor, Grajski trg 1. 588

Dobro, zdravo in po ceni domačo pijačo si sami napravite z esenco

Mostin.

Istotako dober rum z

rumovim cvetom

oboje dobite le v Drogeriji Wolfram, Maribor Slovenska ulica. 394

Oglašujte

Pogoste slučaje

obolenja od prehlada je treba iskati tudi na pomanjkljivem negovanju telesa. Jake mišice, zdravi živi z dnevnim negovanjem so najboljša obrana. Tudi pri kihanju, hripavosti, vratobolu, kašlju, gripi, pri raznih živčnih ter reumatičnih bolečinah, je Fellerjev Elsafluid že 32 let upotrebovan na zunaj in znotraj, dober prijatelj v grdih dnevih. Dobi se povsod, poizkusna steklenica 6 Din, dvojna 9 Din, Ako ga nimajo, naročite ga po pošti, za vsaj 62 Din, naravnost pri lekarnarju FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrg 341. Hrvatska. — A kot čistilno sredstvo: Elsa-kroglice, 6 škatljice 12 Din.

Samot opeka in samot moka

se nabavlja najceneje v tovarniški zalogi

H. ANDRASCHITZ, MARIBOR,

472

Vodnikov trg 4.

Botri in botre

najdejo lepo izbiro blaga za birmance kakor tudi izgotovljene obleke iz tovarne »Tirar«: deške obleke iz štofa od 3 do 8 let Din 130, deške obleke iz štofa od 9 do 14 let Din 220, moška obleka po 250, 350, 390 Din, najfinejša po Din 690. Prepričajte se sami o dobrem blagu! — Vsakdor si lahko brezobvezno ogleda obleke v trgovini

Anton Macun, Maribor

Gosposka ulica št. 10 515

!!

Lisičje, kunine, dihurjeve, bela podlasice in druge zimske kože od divjačine kupuje čez celo leto po najvišjih cenah I. RATEJ, trgovec, Slov. Bistrica. 402

Vinotoč

Jerič v Počehovi
odprl 567

FIAT AUTO

3 tonski takoj v porabo je
za prodaj 545

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 75,000,000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem,

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.